

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, december 17.

A parlament feloszlataása.

Mindenki gondolta ugyan, hogy küszöbön áll a parlament feloszlataása, de alig hitte el valaki, hogy indemnitás nélkül vagy ex-lexben kapjon engedélyt. Ő Felségétől a kormány a parlament feloszlataására.

Ugy látszik a Tisza-kormányának mindent megadnak Bécsben. Bánffy, Széll és Héderváry ex-lexben nem kaphatták meg ezt az engedélyt, — Tiszának ezt is megengedik.

Erre vonatkozólag két félhivatalos köznyomatás a *Bud. Tud.* és a *Magyar Távirati-Iroda* Tisza miniszterelnök bécsi utjának eredményéről a következő hivatalos jellegű jelentéseket közlik:

A *Budapesti Tudósító* jelenti: Gróf Tisza István miniszterelnököt, aki ma reggel érkezett Bécsbe, a király délelőtt kilencz órakor külön kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök a magyarországi politikai állapotokról referált. Az van tervbe, hogy a képviselőházat, mert most a rendes üléshez majdnem lehetetlen, január 4-ig elnapolták, a mikor valószínűleg házfeloszlataás lesz. A

miniszterelnök délután visszatér Budapestre.

A *Magyar Távirati Iroda*-nak jelentik Bécsből: Gróf *Khuen-Héderváry* ő felsége személye körüli miniszter tegnap este 9 órakor gróf *Tisza István* miniszterelnök pedig ma reggel Bécsbe érkezett. A miniszterelnök a vasutról a magyar házba hajtatott, ahonnan már reggel 9 órakor átment a szomszéd Burgba. Ő felsége gróf *Tisza István* miniszterelnököt 9 órakor fogadta magánkihallgatáson. A kormányelnök *egy órán át időzött* a király dolgozószobájában; jelentést tett ő felségének a magyar parlamenti és politikai helyzetről. A mai kihallgatás *eredményeképpen* a magyar képviselőház ebben az esztendőben *hétfőn tartja utolsó ülését* és azután legközelebb január hó elején ül össze. *Január hó 4-ik vagy 5-ik napján az országgyűlést ő felsége fel fogja oszlatni és haladéktalanul ki fogják írni az általános képviselőválasztásokat.*

Lehet, hogy ez a hivatalos jelentés még csak az utolsó kísérlet. Evvel akarja befolyásolni a kormány a parlamenti ellenzéket az indemnitás átengedésére, — de az is lehet, sőt most már valószínű, hogy csakugyan új választásra kerül a sor.

Ez is elég súlyos a nemzetre, de még sokszorosan súlyosabbá tenné a helyzete-

tet, ha az ex-lexben történendő feloszlataást érvénytelennek tartaná az ellenzék.

Viszontagságteljes nemzeti történelmünknek egy újabb küzdelem és megpróbáltatás fejezete következne, mely válságos lehetne magára a nemzetre. Ilyen megpróbáltatást alig bírja el ez a gyenge nemzet, nem is szabad kitenni e kész veszedelemnek.

Szavazzunk!

Alig hallani egyébről a városban, mint a parlamenti zavarokról, s a körmünkre égett városatya választásról.

A parlamenti zavaroknál még a legkisebb közbeszólást is hiven reprodukálják a társaságokban, de igen kevesen tudják, hogy tulajdonképpen mi is a baj az országházában?

A mi kisebb házfeloszlataás, illetve megtöltési ügyünkben is hallgatjuk a sok jó politikai erényét a jelölteknek, de igen kevés szó esik arról, hogy mind ezen erények mellett jól beválik-e majd városatyának az illető?

Azon pedig nem lehet segíteni, hogy ne párt alapon jelöljenek városatyákat s így rendesen a kiválóbb politikai szereplők jutnak a tanácssterembe, nem éppen a komolyabb elemek. Az önjelöltek száma is légió kik igyekeznek befurakodni oda, ahol senkinek sem kellenek.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az angolok dala.

Már egy ezred éve tápláljuk a tengert,
 És még mindig éhes ez a szörnyeteg;
 Ninesen egy hulláma, hol ne ringtak volna,
 Megfolladt, hajótört angol emberek.
 Legjobb katonáink a tengernek adtuk.
 S az még mindig hallat morajló panaszt.
 Tenger kék vizének hogyha vér az ára:
 Hatalmas nagy Isten, megfizettük azt.

Nincsen egy hulláma ten ernek huzódó,
 Mely egy hajóroncsot ne emelne föl;
 Nincsen egy hulláma a partnak huzódó,
 Mely tetemet; hullát ne seperne el.
 Elhagyatott parton homokba sülyesztí,
 S föllette a felhő mindig ott virraszt.
 Tenger kék vizének hogyha vér az ára:
 Hatalmas nagy Isten, megfizettük azt.

Már egy ezred éve tápláljuk a tengert,
 — Keszérű egy végzet s édes büszkeség, —

Tápláljuk, mióta először hajóztunk,
 És amíg csak kék lesz föllette az ég.
 Étetünk, táplálunk, végtelen szép mélység,
 Amíg az Ursten egykor kiaspaszt!
 Tenger kék vizének hogyha vér az ára:
 Hatalmas nagy Isten, megfizettük azt.

Rudyard Kipling után
 Szebenyei József.

Egy fekete ötlet.

Irt: Hantke Emil.

A dolog úgy esett, hogy Ilonkát utólérte az eső, mikor a varró intézetből hazafelé ment és nem volt esernyője.

Elképzelhető tehát, hogy milyen kapóra jött ez Boldizsárnak, a ki látván Ilonka kétségbeesett helyzetét, fölajánlotta esernyőjét. A kinek meg volt már esernyő a kezében az tudhatja, hogy egy esernyő alatt csak úgy mehet el tisztességesen két ember, ha szorosan egymásmellé simulnak. A mi karöltés nélkül el se képzelhető.

Ha tehát Ilonka az eső által közvetített ismerkedés után mindjárt szorosan Boldizsár mellé simult, éppen nincs mit csodálkozni.

Másnap már — nem esett az eső. De eshetett volna egész bátran, mert Boldizsár rendesen ott volt mindennap, félőre az intézetnél, kezében egy ernyővel, melyet úgy az eső, mint a nap ellen lehetett használni. Így jött rá Boldizsár az ernyője által, hogy ő tulajdonképpen egy nemesszívű emberbarát, a ki kész felebarátját az időjárás mindennemű szeszélye ellen megvédeni és arra, hogy még a legpatentirozottabb ernyők árnyékában is történnek felhevülések.

Mint a hogy történt is, mert Boldizsár, a mint az egy jóra való golya jogászhoz illik, fülíg beleszeretett Ilonkába. Ballépésének első stádiumában verseket irt, később azonban prózát is, tudniillik leveleket, melyekben erősen sántikáltak a szerelmes ömlengések.

Ilonka pedig? Mint egy olyan varró intézetbe járó bakfisch kisleány, ki egészen hivatása magaslatán áll, teljes odaadással olvasgatta a sorokat és bátorító, biztató szempillantások-

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

jainál ugymint idült bronchitis, szamárhurut és különösen lábadozóknál influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alanti czéggel legyen ellátva:

Sirolin

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc)

480.

Ilyen viszonyok között, mivel képtelenség pártoktól független listát készíteni, kénytelen mindenki a pártlisták közül választani, mi által a csendes városi választás politikai jellegű demonstráció értékével is bír.

Nos hát ezt jegyezze meg a polgárság és ha listát választ, azt egész teljességében tartsa meg

Törölni a listából s a törölt név helyett a maga jelöltjét írni, meglehetősen korlátozott gondolkodás volna, mert azzal a maga jelöltjét be nem viszi, de olyan-
nak árt és olyannak használ, akinek éppen nem akart volna.

Bizonyos dolog, hogy a városatyák köré nem a »fligende männer«-ek, a repülő emberek valók, kik ma itt, holnap ott vannak, hivataluk, vagy érdekek szerint, sem azok, kik a pótdót s egyebet csak hirből ismerik, mint baka a kávé. Hanem itt megállapodott polgárok, még pedig részint olyanok, kik ugyan nem debbattek, de feltétlenül megbízható józan gondolkozású, társadalmi, gazdasági, ipari vagy kereskedelmi téren kiváló emberek, részint olyanok, kik független intelligens, vezetésre képes emberek, tehát se hivatali főnöktől, se páholy parancstól nem függnék.

Ugy látjuk, hogy e szempontokat igyekezett az ellenzéki lista megközelíteni s a célból a nem kimondottan függetlenségi, de független gondolkozású kiválóbb neveket is szíves örömmel felvette listájára, sőt olasz-i listáján még kormánypárti embernek is juttatott helyet, de emellett méltó nagy helyet biztosított különösen az újvárosi listán az iparos elemnek is.

Nem mondhatni ezt a kormánypárti listáról, melynek izléstelensége p. o. a dr. Molnár Imrével szemben üzött bosszupolitika. Persze a szabadelvűpárt lényegehez tartozik mindenkit lebunkózni, aki véleményét szabadon meri nyilvánítani.

Még egy dologra kell kiterjeszkednünk

lapunk intelligens olvasó közönsége előtt.

Sokan megütköznek azon, hogy különösen az újvárosi listában sok olyan név van, akiről soha sem hallottak. Hát igaz. De ezek a nevek hordják vállalkon a legtöbb terhet s mert súlyos a terhük, nem ugránozhatnak úgy, hogy az ő fejük is kilátszék a mai élet vásári komédiájában.

Becsületes, jó iparosok azok, kik küzdve a kisipar keserves pusztulásával, erős lélekkel dacolva a nagy elhagyatottsággal, a nem törődömséggel, mely a magyar kisiparosnak társadalom és törvényhozástól kijár, becsületes munka és tudással virágzó műhelyt tudnak fentartani s minden súlyos kötelezettségüknek megfelelnek. Munkában edzett lelkek ezek, kikben mindig jobban lehet bizni, mint egy-egy mindenki által ismert, minden lében kanálkodó társadalmi nagyságban.

Nem ökvetellenkedni keil most, hanem komolyan szavazni s ennek egyetlen módja, ha egyenes lélekkel veszi kezébe valamelyik listát a választó és szavaz vele; — vagy — nem szavaz egyikkel se.

Görbe uton járni, toldozni a listán, korlátozott felfogás és önfejűség, mely csak csinál, de hasznot senkinek.

*

A városatya választásra vonatkozólag a következőket közöljük:

A jelöltek.

A folyó év végével Várad-Olasziban 13, Várad-Ujvároson 12 és Várad-Velencez-Váralján 8 városatya helye kerül betöltés alá. Ezeket választják ma, december 18-án.

A jelölések ezuttal is politikai párt szempontból vitettek keresztül.

A jelöltek a következők:

Olasziban

a szabadelvűpárt jelöltjei:

Bozóky Béla,
Frankó Endre,
Hla'ky Endre,

Csák Máté,
Kaczián Károly,
Mezey Mihály,

Konrád Márk dr,
Ováry Lajos,
Ritoók Zsigmond,
Rozsly Géza,

Stark Gyula,
Dr Nagy Géza,
Papp Miklós.

A függetlenségi párt jelöltjei:

Id. Daday József,
Dr Döry Ferencz,
Fröhlich János,
Hann Lajos,
Karger Sándor,
Kiss Dávid,
Dr Molnár Imre,

Dr Nagy Géza,
Dr Pácz Sándor,
Rácz Mihály,
Ritoók Zsigmond,
Rutter Emil,
Tanay Zsigmond.

Hir szerint a Réten sikerült a polgárok között egyenlenséget kelteni s így a függetlenségi lista mellett egy más listát is készítettek, amelyben néhány új tagot vettek fel. Nagy pártja van még Olasziban a polgárok között Székely Sándor káptalani főszámvevőnek és Sztarill Ferencz építésznek. Mindkettő érdemes, agilis polgára a városnak.

Ujvároson:

a szabadelvűpárt jelöltjei:

Bertsey György,
Grósz Menyhért dr,
Fodor Gyula dr,
Fényes Manó,
Materny Imre,
Nyes Mózes,

Berkovits Miklós dr,
Várnai Ferencz dr,
Kolozsvári Béla,
Wechsler Adolf,
Steiner Benjámín,
Kovács Kálmán.

A függetlenségi párt jelöltjei:

Dr Adorján Emil,
Bertsey György,
Ifj. Cser János,
Czeglédy Jeremiás,
Czeglédy Sándor,
Déry János,

Id. Keztyüs János,
Milibák József,
Schwartz Izidor,
Sulyok István,
Széles Lajos,
Weisz Károly.

Itt a függetlenségi párt biztos többségben van; de az a baj, hogy még a párt vezető emberei között is akad, aki a pártlistában nem levő s oda nem tartozó egyének érdekében korteskedik. Ha a polgárság összetart, itt biztosítva van a függetlenségi párt győzelme:

Várad-Velenczén:

a szabadelvűpárt jelöltjei:

Fuchs Mór,
Gábel Jakab,
Löwenstein Zsigmond,
Reismann Mór,

Szmetka György,
Dr Tóth Ferencz,
Dr Weisz Márton,
Weisz Mór.

Ezenkívül a várad-velencezi «Polgári Kör» is adott ki listát, amely némi változtatással a következő:

kal ösztökélte Boldizsárt a folytatásokra. — De aztán közbejött, illetőleg nem jött, hanem a mama véletlenül rátalált ezekre a levelekre. Átolvasta azokat és úgy találta, hogy egyelőre még nem érez magában hajlandóságot anyósának átfeljödni.

Hanem ezek után mégis történt valami. Boldizsárnak nem volt többé alkalma az ernyőnek sem természetani, sem lélektani tulajdonságait kitapasztalni. Az ernyő szerepköre egészen megszűnt.

Ilonka nem ment többé varrodába! És nem csak hogy oda nem ment, de még a háznak utcára nyíló ablakán sem nézhetett ki.

A ki mint gólya jogász nem volt szerelmes, az el sem tudja képzelni ezt a helyzetet. Szegény Boldizsár órákig sétálgatott a ház előtt, és el nem tudta képzelni, hogy mi történt. Ez így ment már napokon, heteken, hát hogy ő már többet nebeszélhessen Ilonkával, sőt ne is lássa!

Ezt nem tudja elviselni!

Es kétségbeesésében egy pompás ötletet támadt.

Majd egy reggel felöltözik kéményseprőnek és bekormozott arczzal, kéménytisztítás ürügye alatt bemegy Ilonkához, a kit előre értesít érvéről. Akkor aztán látni fogja őt, sőt még beszélhet is vele.

Tervét pedig a következőképen főzte ki. Jó pénzért szerzett egy kéményseprő uniformist. A jól megvesztegetett házmesternek néhány sorból álló levelet adott, hogy adja át Ilonkának, melyben tudtára adja neki, hogy holnap reggel el fog jönni mint kéményseprő, tehát kerítsen alkalmat, hogy egyedül lehessen vele.

Másnap aztán a boldogságtól nyugtalan szívvél állított be abba a konyhába, a hol Ilonka és a mama sürgölődtek.

Ilonka álmos és mosdatlan képpel a tüzhely előtt térdelve fujta a tüzet. Fakószínű szoknyája alól indiskréten kandikált ki a lyukas harisnya és fésületlen szőke haja bolyhosan omlott homlokára. Boldizsár azonban úgy találta, hogy így még szebb.

És olyan kedves is volt a mint fujta a tüzet, mely sehogy sem akart lángra lobbannia. De úgy látszik a mama nem úgy találta, mert

egész felháborodva rászólt Ilonkára, hogy lehetetlen álomszuszek, aki délig is aludna, h. lehetne és hogy még a kávé sem tudja megfőzni egyedül.

Boldizsár roppant kényelmetlenül érezte magát és már-már védelmére akart kelni Ilonkának, mikor a mama meg ő rá fordult és úgy lesidta, hogy olyan soká hagyta tisztítatlanul a kályhákat.

Boldizsár hamarosan beleélve magát szerepébe, elkezdte ő is szidni a kéményseprő legényeket, hogy tisztítatlanul hagyják a kályhákat. De a mama rögtön rászólt, hogy ne lepegyeljen annyit, hanem ha már itt van, szedje le a tüzhely csöveit és tisztítsa ki.

Boldizsár mit tehetett? Neki állott és nagy kinnal kezeit összeégetve, leszedte a csöveket és elkezdte tisztítani. Erre Ilonka bement a szobába és csak a pontos és rendszerető mama maradt a kéményseprő mellett.

Háromszor is vissza dobta a csövet, hogy nem eléggé tiszta és Boldizsár megint neki állott és kefelte erősen, kívül-belül, hogy a ve-rejtek csorgott róla.

Meglepő olcsó árak Hegedüs Ármin Magyar Divatcsarnokában. Közműdássá vált már ma a Magyar Divatcsarnok olcsósága!
Hol egy mrr. tenis flanel — — — — — 09 kr. Egy teljes blousra szép plüsch flanel — — — — — 45 kr. Kész blousok, aljak, alszoknyák.
Egy ruhára loden posztó — — — — — 1 frt. 08 kr. Egy — — — — — jó piké barchet — — — — — 75 kr. (zsipónok) kötények.
Egy mtr. angol ruha kelme — — — — — 53 kr. Egy — — — — — zepér koncentrikus minta — — — — — 49 kr. Hasonló olcsó árban.
Tisztelettel: **Hegedüs Ármin MAGYAR DIVATCSARNOKA** 898. Szent László-tér.
(Sas-szálloda kapuja mellett.)

Fuchs Mór,
Dr Weisz Márton,
Dr Barna Armin,
Löwenstein Zsigmond,

Szmetka György,
Dr Tóth Ferencz,
Weisz József,
Tokay Mihály.

Az ellenzék is állított össze ezen városrészben is listát, de az annyira vegyes, hogy számba is alig vehető. A jelöltek a következők:

Fuchs Mór,
Horváth Endre,
Röhlich Lajos,
Vicsay István,

Weisz József,
Dr Kurländer Ede,
Dr Váradí Ödön,
Dr Sonnenwirth Lajos.

A választás vezetése.

A választás *Olasziban* a kir. Tábla mellett, a volt városháza földszinti helyiségében lesz, ahol azelőtt a városi pénztár volt.

*Ujváros*on a Sas szálloda épületében, a nagy teremtől keletre eső teremben lesz a szavazás.

Várad-Velenczén a községi iskola helyiségében lesz a mérkőzés.

A választások *december 18-án* délelőtt 8 órától, délután 4 óráig tartanak.

A választásoknál közreműködnek:

Várad-Olasziban: Elnök: dr Hoványi Géza, jegyző: Eleméry Ferencz, aljegyző, irnok: Sólyom Gyula tb. irodaigazgató, személyazonossági tanuk: Lőrinczy Gyula tb. r. alkapiány és Novák János adópénztári ellenőr.

*Várad-Ujváros*on: Elnök: Mezey Mihály, jegyző: Juricskay Barna tb. aljegyző, irnok: Zeke Ferencz tb. irodaigazgató, személyazonossági tanuk: Markovits Sámuel és Altnóder Vincze számtisztek.

Várad-Velenczén: Elnök: Reismann Mór, jegyző dr Istvánffy István aljegyző, irnok: Bacz Endre tb. irodaigazgató, személyazonossági tanuk: Mátrai György és Kassay István.

A különböző pártok minden városrészben bizalmi férfiakat jelölnek ki.

Tisza Goluhowszkynál.

Bécsből jelentik a Magyar Távirati Irodának: Gróf *Tisza* István miniszterelnök délből gróf *Goluhowszky* Agenor közös külügyminiszternél tett látogatást, egy bécsi lapnak az a híre azonban, mintha ezuttal formális tanácskozás lett volna a *külkereskedelmi szerződés* tekintetében, *nem bír alappal*, gróf *Tisza* István miniszterelnök délután 3 órakor visszautazik Budapestre s este megjelenik a szabadelpvűpárt klubjába.

Vay Péter gróf a Katholikus Szabad Liceumban.

Illusztris, világszerte híres vendége volt tegnap a Katholikus Körnek: *Vay Péter* gróf

— Na most szedje szét a tüzhelyet is, parancsolja a mama.

És Boldizsár nyögve, nagy ügyetlenséggel szétszedte a tüzhelyet, de oly nagy szénport vert fel, hogy a mama szitkozódni és fenyegetődni kezdett, hogy tüstént elküld a gazdájáért, hogy megmutassa ügyetlenségét.

Szegény Boldizsárnak majd a dereka tört le a sok hajlongástól és a szemeszaja úgy tele lett szénporral meg korommal, hogy mikor már készen lett, minden kedve elment a kaland további folytatásától.

Nagynehezen mégis kész lett a tüzhelylyel és örülve vánszorgott kifelé, hogy már menekülhessen, de a mama visszahívta, hogy még négy kályha van a szobákban tisztítatlanul.

Boldizsárt már a guta kezdte környékezni kétségbeesésében.

Négy kályha! Hisz már most is alig bírja a tagjait! — Neki fogott mégis egyenkint a kályháknak és szétszedte, aztán megint összerakta őket. De igen csodálatosnak tűnt fel előtte, hogy amelyik szobába belépett a kályhát tisztítani, Ilonka rögtön a másikba ment. Kezdte szívét valami kínos fájdalom marcangolni. Hátha már őt nem is szereti Ilonka és ő a hűtelennek sorba tisztítja az egész lakás

pápai prelátus, az apostoli buzgalmu hithirdető és kitűnő tudós. Budapestben az előadások egész sorozatával ragadta el a főváros közönségét, külföldi folyóiratok közlik dolgozatait. A Kath. Szabad Liceum vezetősége gratulálhat magának, hogy ily kiváló férflu közreműködését biztosította magának s ilyen ritka szellemi élvezetet szerzett Nagyvárad közönségének.

A közönség pedig tömegesen sietett az előadásra, mely a mostani legaktuálisabb témával, a távol kelettel toglalkozik. A főgimnázium díszterme zsúfolásig megtelt előkelő közönséggel. Lehetetlenség teljes felsorolásuk; a következőket sikerült összejegyeznünk:

Urhölgyek: Barabás nővérek, Bócz Gézáné, Bozóky Nóra, Bozóky B. láné, öz. Biliszky Sótérné, Benkő Ernőné, Barabás Béláné, Balázsovits Jenőné, Dus Piroška, Eröss Rezsőné, öz. Des Echerolles Kruspér Sándorné, Des Echerolles Kruspér Gilbertné, Ficzek Lajosné, Farkas Etelka, Fráter Imréné, dr Frankó Józsefné, Fröhlich Jánosné, öz. báró Gerliczy Félixné, öz. Grunwald Henrikné, Gireaud Vilma, Grósz Nina, Hustcheimreiter, Ida, Holvéd V. mosné, dr Imrik Gusztávné, Janky Józsefné, ifj. Jelinek Ferenczné, Jusih Károlyné, Jancsó Lajosné, báró Karg Jánosné, Kőszeghy Józsefné, dr Krüger Aladárné, Kacsvinszky Andorné, Keledy nővérek, Kiss Elekné, öz. Kazinczy Gézáné, Kazinczy Mariska, Láng Józsefné, Miskolczy Barnáné, Mayr Sándorné, dr Molnár Imréné, Milibák Józsefné, Meluch Lajosné, Meluch Rózsika, öz. Miskovszky Anasztáhné, Miskovszky nővérek, Nagy Böllöny Józsefné, öz. Olasz Akosné, dr Persz Adolfné, dr Plopu Györgyné, Plopu Lúcia, Pekanovits Imréné, Pekanovits Daisy, Petoy Gyuláné, öz. Péterffy Istvánné, Pillán Ferenczné, ifj. Rimanóczy Kálmánné, Rózsavölgyi Lászlóné, Rozslay nővérek, Somogyi Károlyné, Schwartz Gézáné, Stark Róza, Sággy Teréz, dr Szolcsányi Hugóné, Szunyogh Lórándné, öz. Személyi Kálmánné, Szondy Erzsike, Szentkereszthy Tivadarné, Sünger Bertalané, Tabéry Arminné, Tichy Gyuláné, Tóth Mihályné, Tóth Ilonka, öz. Tullies Józsefné, öz. Tucsek Ferenczné, Varró Domokosné, Vucskies Julia, öz. Vidovich Bonoventuráné, Vajna Margit.

Notabilitások: Dr Radu Demeter püspök, Laurán Agoston püspöki helynök, báró Karg János, Palotay László prelátus, Széchenyi Jenő, Fetsner Antal, Grócz Béla, Karsch Lollion kanonok, Nagy Böllöny József, Mangra Vazul püspöki helynök, Eröss Rezső, Rózsavölgyi László, dr Szemethy Géza, dr Némethy Gyula, Novotny S. Alfonz, dr Hoványi Gyula, Nagy Márton, Dús László, dr Vucskies Gyula, Böszörményi Géza, dr Schweiger Ede, Balázsovits Jenő, Stark Gyula, Szmetka L. Ödön, Bozóky Béla, Kőszeghy József, Vinkler Lajos, Gentz János, Mayr

kályhát. Ez annyira fájt Boldizsárnak, hogy Isten tudja mire vetemedik, ha ott nincs mellette a pontos és rendszerető mama és nem dirigálja lépten-nyomon, hogy abba a kürtöbe még sok a por.

Most átkozta csak a pillanatot, amelyben arra a szerencsétlen gondolatra jött, hogy így jusson Ilonka közelébe. Mert végigkefélni egy tüzhelyet és négy kályhát, akárki mit mond ez nem gyerekség.

Már délfelé járt az idő, mikor kész lett munkájával és magát a mama jóindulatába ajánlva eltávozott. Erre a mama zsebébe nyult, mintha pénzt keresne és a markába nyomott valami papiros felét, amit Boldizsár zsebre vágva elmenekült.

Mire kiért a szabadba, kivette, hogy megnézze mi az? Az ő levele volt, amelyben értesíti Ilonkát jöveteléről.

Es ez a levél a mama kezébe került. Hogy ezek után többé feléje se ment annak a háznak, még azt se lehet mondani Boldizsárra, hogy csapodár. Ilonkával is csak akkor találkozott az utcán, mikor a lapokban már megjelent a hír, hogy Tölgyessy Ilonát eljegyezte Fenyvessy Kázmér hálósapka gyáros.

Sándor, Vidovich Béla, Grósz József, Kacsvinszky Andor, Somogyi Károly, Juszh Károly, Csicsay Alajos, Heilinger József, Pálffy Béla, Makucz Ernő, Peszeky Ferencz, Darabanth György, Kelemen Kálmán, Mayer Antal, Brém Lőrincz, Lestyán Endre, Láng József, Oláry Gyula stb.

Feszült figyelem közepette 6 órakor kezdte meg előadását gróf *Vay Péter*.

Említette röviden, hogyan utazott Szibérián át. Külön vasuti kocsija volt, amelyben kápolnája, olvasószobája is volt. Ebben lakott hónapokon át.

Szibéria maga egyike a világ legszebb országainak; főleg a magyar Alföld fiára rendkívül kedves benyomást gyakorolt a mi sikságuokra emlékeztető képeivel.

Szibériában igen sok katolikus lengyel van, akik több szabadságot élveznek, mint az európai Oroszországban.

A lakosság több csoportra osztható, *Vay* grótot mint magyart leginkább a tuáni fajok érdekelték, akinek feltűnő sok rokonvonásuk van a magyarral.

Mandsuria egyhangu, de rendkívül gazdag ország, amelynek jövője nagy. A nép igen ügyes. A bányák ércben igen gazdagok. A mandzsú városok olyanok, mint a kínaiak. Legnevezetesebb *Mukden*, ahol a császárok sírjai is találhatóak. E sírok Ázsiának egyik legszebb műremekei a kapu befetezett építészeti remekmű.

Irkuczkba megpróbált *Vay* gróf kiszállni vasuti kocsijából, hogy a városi életet lássafényes város, de telve piszokkal. Ha vissza, emlékezik, csupa *sarat lát*. A remek szállodába villany égett, a szobában csupa plüs butor volt, de a mosdó viz ismeretlen fogalom. Volt fényes ágy is, de az ágyemű megint ismeretlen. Az utas magával viszi az ágyeműjét — ami elővigyázatból igen okos cselekedet.

A szibériai vasut a modern technika remeke, legérdekesebb a Bajkál tavon való átkelés. Mikor *Vay* átkelt, mér kezdett a tó befagyni s csak egy, a jégen keresztül vágott csatornán lehetett áthaladni. Két hét múlva ez a csatorna is befagyott s akkor csak szánon lehetséges a közlekedés.

Az előadás sulypontja Kóréra esett, a mely országgal, mint amely legelhagyottabb, legárvább az ázsiai országok közt, kiváló előszeretettel foglalkozik *Vay* gróf. S kimutatta, hogy a kóreai nép nem érdemli meg ezt a mostoha sorsot.

Hirtelen elsötétült a terem s innen kezdve *Vay Péter* gróf vetített képek előtt folytatta előadásait. A képeket *Petry* Gyula főreáliskolai tanár és *Pálffy* Béla hittanár vetítették igen ügyesen és pontosan a főreáliskola vetítő gépén, melyet *Petry* Gyula fáradozásainak sikerült kellő módon beállítani, úgy, hogy a képek pompás élességgel jelentek meg a háttéren.

Előbb néhány oroszországi, majd szibériai képpel mutatta be a gróf főleg az ázsiai oroszok életmódját, a mi bizony nem valami fényes. A czanszkojaszelői palotától az iramszarvas által vont szánig — minő távolság! Láttuk a kozákot, a ki skyján (svéd hókorcsolya) 50—60 kilométert képes egy óra alatt megtenni s a szibériai vasut első vonatját, virágkoszorozott mozdonyával.

Kinából is láttunk néhány igen érdekes képet, a melyekkel kapcsolatosan elbeszélte a gróf, hogyan fogadta őt az özvegy kínai császárné és a császár. A kínai udvari élet és

ceremónia, valamint a paloták építkezése nagyobb és maradandóbb benyomást tett a szemlélőben, mint az európai. E tekintetben Windsor és Versailles elmaradnak Peking mögött. A kínai hibázhat a részekben, de tökéletes a fel fogásban.

A nyári palotában történt a fogadtatás; odáig gyaloghintóban illik menni, még pedig akként, hogy pl. a tábornok gyaloghintóját 8, a tolmácsát 4, a szolgáját 2 kínai viszi. Odaérkezve, előbb 7, köfállal kerített egyforma udvaron kell áthaladni, melyek mindenikében 3—400 mandarin áll díszőrséget. Így aztán érthető, hogy a császári udvartartás lélekszáma 10,000-re tehető! A hetedik udvar után következik a palota, a hol remek trónokon, valóságos krizantum-erdő közepette fogadta őt az anyacsászárné és az alacsonyabban ülő, háttérbe szorított császár. A keleti pompa, a mandarinok kék díszruhája, fűnn a ragyogó ég kékje s mindezekhez a virágerdő: oly látvány, mely lebilincsel mindenkit. Annál szebb a díszítés, mert a kínaiak diszekül gyümölcsöket is használnak, amely gyümölcsök mindenikének meg van a maga jelentősége.

Bemutatta Vay gróf a kínai építkezés főjellemvonásait is: alul terrasz, aztán oszlopcsarnok, végül a nomád sátor motívumaiból alkotott tető.

Kórea ismertetése az országnak a falra vetített térképével kezdődött, melyen megmutatta az előadó azon földrajzi adatokat, a melyek valószínűvé teszik, hogy Kórea a jövőben egyike lesz a legfontosabb területeknek s így a japánok igen előrelátóan járnak el, mikor hegemoniájukat a félszigeten megalapítani törek-szenek. Kérdés még, vajjon alkalmas-e Japán a gyarmatosításra? Anglia megmutatta, hogy gyarmatosítani csak erkölcsi alapokon lehet s Japán maga megtanulhatta régi kísérleteiből, hogy az erőszak csak visszahatást szül. Maga a kórei nép kulturára fogékony, bár 3000 év óta elzárkózottsága következtében ugyanazon színvonalon áll. Maga a császár (láttuk arcképét a trónörökösrel s a külügyminiszterrel együtt; csupa fehér szoknyás, komoly ur) nem bánja, ha az országház gondjait elveszik tőle csak hagyjanak aztán neki békét.

Szűl, a főváros egy piszkos falu, a leg-szebb paloták, a minisztériumok építkezése a mi alföldi kukoricza-góréinkra emlékeztet. Rendkívül diszes a katolikus templom, a székesegyháza, egy érseknek, aki immár összesen 65,000 katolikus kóreait kormányoz. Ha így haladunk, 50 év múlva fél millió katolikus fogja Kóreában Jézus hitét vallani.

Nagy hiánya az országnak, hogy a japánok mostani katonai vasutján kívül utjai egyáltalán nincsenek, csak gyalogösvények. A közlekedést, levél- és csomagpostát a *gyalogolók* czéhe teljesíti, akiknél ez a nemes mesterség apáról fiura száll. Ezeket szokták forradalmak előtt izgatónak felhasználni.

Kórei iparról, kereskedelemről természetesen szó sincs. A házi iparnál tartanak ma is, amely pedig igazában női ipar, a nők rettentő robotja. Példaként bemutatta Vay, hogyan örölnék rizst s főleg hogyan simítják a ruhát? Két nő leül s botokkal addig verik a ruhát, míg az sima nem lesz. Persze a vasalót nem ismerik. Megkérdezte egyszer a tolmácsától, meddig tart ez a munka?

— Egy ruhadarabbal, ha két asszony szorgalmasan és folyton dolgozik rajta, csak 4—5 napig.

— S miért ez a szokás?

— Régen találták ezt ki bölcs férfiak.

Azelőtt a kórei asszonyok örökké csak pletykáltak. Kénytelenek voltak hát ezt a munkát kitalálni számukra, a mely egy helyre köti

őket s az örült puffogásban megakadályozza abban, hogy pletykázzanak.

Nagy derűtség fogadta ezt a kis históriát, mire Vay a kórei szokásokat tovább ismertette.

Vásárra a kórei asszony csak 9—12 óra közt mehet, máskor nem szabad a házat elhagynia. Addig a férfi örökdió otthon. A vásárra egy szalmaszállra fűzve viszik a váltópénzt; egy szállra felfér vagy — 20 fillér értékű. Ez azonban ott tökéletesen elég, mert pl. egy pár fázán ára nem több, mint 8 fillér.

Az esküvői menet igen diszes. Elöl gyermekek táncolnak, aztán jön a vőlegény lovon, végül egy számár, azon egy méhkas formájú alkotmány s a méhkasban — a menyasszony. A vőlegény házába érve, a menyasszonyt egy emelvényre teszik s ekkor látják egymást először vőlegényével. A (néha kínos) meglepetés után meghajtják magukat s ezzel a házasság megkötött. Az anyós besorozza a menyecskét többi cselédei közé, a férj pedig vigan folytatja még egy darabig a legényéletet.

A háztartás bámulatosan primitív. Azt sem tudják, hogy a tehenet fejni is lehet. Mikor Vaynak egyszer tejjre volt szüksége orvosként, a jámbor tehennek megkötötték a fejét, a száját, a szarvát, guzsba tették a négy lábát, hátára fordították s három darab pálczikával igyekeztek belőle a tejet kisajtolni.

Láttuk a kórei császári sirokat s azt a palotát, ahol nemrég a császárnét 50 törzsürással kegyetlenül megölték. A császárnét nagy pompával eltemették olyan helyre, melyet egy esillagjós igen szerencsésnek mondott. Két hét múlva azonban új helyre temették, mert egy új csillagjós napnál fényesebben kimutatta, hogy a régi hely szerencsétlen s megjelölte az új helyet is. Ezt a császár méreg drágán megvette; merő véletlenségből az illető terület az új csillagjós rokonáé volt. Most már itt marad a császárné, míg egy harmadik jós még egy újabb és szerencsésebb helyet nem jelöl ki.

A palota őrsége régi fehér ruhájában s ujjaival messziről olyan, mintha csupa fehér ruhás leányka volna. Van ellenben 1. mondd, egy rendőr is, az első kórei András. Ez azonban nagyon unatkozik, mert semmi más dolga nincs, mint az idegeneknek megmutatni, hogy Koreának van ám rendőre is!

A császár képét csak halála után festik meg egy példányba a sirpalotába. Életében még a pénzekben sem látható, mert halandó ember nem méltó arra, hogy a császár képét kezébe vegye.

Emez ősrégi szokások dacára a kórei nép igen fogékony, eszesnek és tanulékony-nak bizonyult az iskolákban. A katolikus egyház buzgón igyekszik őket megtéríteni. Leghatalmasabb eszköz az árvaház. Vay gróf Fuzanban, Kórea ezen nagy jövőjű kikötőjében fog árvaházat állítani, a hol rövid idő múlva már 4 apácza és egy lelkész fogják a kis árvákat gondozni.

Végül kimutatta Vay gróf, hogy a misszióknak nemes hivatásuk van nemcsak egyházi, hanem kulturális tekintetben is, mikor megismertetik a keleti népekkel a nyugati kultúra szilárd alapját, a kereszténységet.

Bemutatta a kórei kis árvát, néhány, igazán feltűnő kezűgyességre valló, remek kézimunkáját s a közönség viharos éljenzései közt befejezte előadását.

Feledhetlen est volt. Egy új világot tárt fel előttünk, a melyben ott rejtkeznek a beláthatlan, rejtelmes, de bizonynyal legszebb reményekre jogosító — jövő.

UJDONSÁGOK.

Előfizetési felhívás.

Új évfolyamát kezdi lapunk az ujesztendőben s ezzel életének második évtizedébe lép.

Tizenegyedik évét kezdi lapunk küzdelmes pályafutásának.

Küzdelmes volt a pálya, mert nehéz ma a tisztességnak a sorsa. Nekünk pedig feladatunk volt s feladatunk ma is, hogy a tisztességes hírlapirodalmat képviseljük s olyan lapot adjunk a keresztény magyar közönség kezébe, mely nem úz gunyt az erkölcsből, a hazafias-ságból, a vallásból. Sőt ellenkezőleg, mi ezekben látjuk a magyarság boldogulásának zálogát; ezeket ápoljuk gyöngéd gondossággal s kérlelhetlenül támadjuk mindazt, a mi velük ellenkezik. Az igazságért küzdünk!

A mellett igyekszünk minden tekintetben jól szerkesztett, pontosan értesült, eleven lapot adni közönségünknek. Az ősi erényekhez való ragaszkodás megfér a modern haladással.

Törekvéseink nemes pártfogásra találtak a közönségnél; nemcsak lapunk virágozik egy évtized óta, hanem ezalatt lapunk munkatársai köréből nyerte kezdeményezőit s lelkes erősségeit a kath. akció, mely egyre terjed. A keresztény magyar öntudat már nem szorul ébresztésre; felébredt és cselekszik.

Lapunk pártolása: ennek az öntudatnak fejlesztése.

Bizalommal fordulunk ezért a keresztény közönséghez, kivált a lelkeskedő papsághoz tanárokhöz, tanítókhöz, tisztviselőkhöz, polgárokhoz, kérve őket, terjeszszék lapunkat még nagyobb körben. Eddigi előfizetőink támogatását jövőre is kérve, biztos reménnyel lépjük át az új évtized küszöbét.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

A »TISZÁNTÚL«
szerkesztősége és kiadóhivatala.

T Á J É K O Z T A T Ó.

Jan. 22. Kath. Szabad Liceum *matinéja*.
Febr. 12. Kath. Szabad Liceum *matinéja*.
Febr. 25. Kath. Szabad Liceum estélye: dr. *Károly Irén* Előadása.
Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum *bőjti estélye*.
Apr. 6. Kath. Szabad Liceum *bőjti estélye*.
Ápr. 29. Kath. Szabad Liceum *zárünnepélye* (estély.)

* **Vay Péter gróf Nagyváradon.** Gróf Vay Péter, a Kath. Szabad Liceum tegnapi eetélyének illusztris szónoka, tegnap délben egy óraker érkezett meg a budapesti gyorsvonattal. Az állomásnál dr. *Szmrecsányi Pál* v. b. t. t. püspök ur ő *Exczellentiája* nevében *Fetsner Antal* oldalkanonok, dr. *Szemetthy Géza* titkár, a Kath. Szabad Liceum rendezősége képviselőjében pedig dr. *Vucskics Gyula* és dr.

Imrik Gusztáv fogadták. Rövid szívélyes üdvözlés után a gróf a püspök úr ő Nagyméltósága palotájába hajtattott, minthogy a grófot ő kegyelmessége látta szíves vendégül. Délben szükebbkörű ebéd volt a vendég tiszteletére. Délután a gróf elment a kath. főgimnáziumba. Hol próbát tartottak a vetítő-géppel, majd tisztelgő látogatást tett Radu püspöknél, a báró Gerliczy és Echerolles családnál. Gróf Vay Péter ma vasárnap reggel kilencz órakor a Szent László plebánia-templomban predikál. Ma, vasárnap délbén a püspök ismét ebédet ad a vendég tiszteletére, melyre a liceum rendezőségének tagjait is meghívta ő Exzellenstíjára. A gróf a délutáni 4 óras gyorsvonattal utazik el Nagyváradról születési helyére Pest megyébe, hol a falu lakosságának is fog népszerű előadást tartani Koreáról.

*** A vármegye nagy napja.** A jövő szerdán, december 21-én nagy napja lesz Biharvármegye törvényhatóságának. Ekkor tartja téli közgyűlését, amely több fontos körülmény folytán nem a megszokott szürke gyülekezés lesz, hanem élénk, s valószínűleg zajos is. *Hegyasi* Márton törvényhatósági bizottsági tag ugyanis indítványt terjeszt elő, hogy a november 18-iki törvénysértést Biharvármegye üdvözlje az erőszakos, törvénytörő kormányt. S a nagy többség bizonyára elfogadja az indítványt. Erre az alkalomra helyes volna, ha néhai *Beöthy* Ödön arcképét eltakarnák ezen aktus alatt a megye székházának dísztermében. — A másik vonzereje a közgyűlésnek a választások lesznek. Négy állást töltenek be voksolással. Árvaszéki ülnököt és szolgabírókat választanak.

*** A mai városatya választások.** A mai napot teljesen a városatya választások foglalják le. A választási mozgalom eleintén csendesen indult, de a szabadelvűpárt kihívó viselkedése feltűzelte nemcsak az ellenzéki polgárokat, hanem a szabadelvűek egy részét is. Igen tekintélyes polgárok indignálódva beszéltek arról, hogy a szabadelvűpárt mellőzte különösen dr *Molnár* Imrét, közéletünk e nagy tudású és tevékenységű tagját, aki évtizedek óta kimagasló és hasznos tagja volt a törvényhatóságnak s különösen a szakszervezetekben élvülhetetlen érdemeket szerzett a város ügyei körül. A szavazó-lapok s a választás eredménye különben világos felelet lesz a választók részéről a szabadelvűpárt szűkebbül felfogására. Általánosságban az a véleményünk, hogy a polgárság összetartása, habár nem is fog teljes győzelmet hozni minden városrészben az ellenzéknek, de néhány helyet elhódít a kormánypárttól.

*** Nagyvárad állami tisztviselők mozgalma.** A nagyvárad állami tisztviselők Bary József kir. törvényszéki elnök elnöklésével értekezletet tartanak, a melyen a vidéki testvér egyesületek átiratait veszik tárgyalás alá. A vidéki állami tisztviselői körök ugyanis az elmúlt hetekben mindenféle nagyszabású mozgalmat indítottak lakbérüknek és fizetési pótlékuknak felemelése iránt — s ezen mozgalomról szóló jegyzőkönyvet megküldötték a nagyvárad állami tisztviselőknek is. A nagyvárad állami tisztviselők ezen az értekezleten mint értesülünk szintén határozati javaslatot fogadnak el, a melyet fel fognak terjeszteni a kormányhoz.

*** Hütlen cseléd.** *Kandal* Albertné Teleny utca 444-ik szám lakost faképnél hagyta Nagy Eszter nevű bárániai illetőségű cselédje. Az eltávozott cseléd asszonyának 36 korona értékű különféle fehérneműt is magánál felejtette. Büntügyi eljárás folyamatban.

* A hét humora.

Két falusi magyar az országház portáján.
— Miért nem ereszt be minket portás ur?
Hiszen az urak váltig azt mondogatják, hogy itéljen a nép.
— Epp azért. A király nincs ott, amikor a nevében itélnek.

Darabant dalok.

Gyöngye emelvénynek
Letörött a széke,
Nézi Perczel nézi:
Ez elnöki szék-e?
Suhog a lécz darabant felett,
Elnöki szék Isten veled.

Zöldre van a, zöldre van a
Darabont-orr festve,
A mit kapott, egyik se kereste.
Nem győztek ott felpozozva állni.
Ki kellett hát, ki kellett hát,
Őket hajigálni.

A magyar ipar fénykora.

Tisza István csakugyan meghozta hát a magyar ipar fénykorát. A tizes számú keztüükkel jó nagy lendületet adott a keztüiparnak. Nagyon természetes, hogy a nemes versenyben az ellenzék sem maradhatott el. Összetörték az ülésterem burkait, hogy ezzel egy kis pezsgést hozzanak a pangó butor iparba . . .

Darabantok sóhaja.

— No bennünket ugyan hamar megtanítottak a tizes számú keztüünkben dudálni . . .

Mitől fél Tisza.

— Hallottad, hogy Tisza István azt mondta a Lloyd-klubban hogy ő nem fél az utczától?
— Hogy félne az utczától? Ő csak az *udvartól* fél.

*** A vízvezeték villamos üzeme.** Felmerült már többször az az eszme, hogy a vízvezeteki telep üzemet villamosra alakítsák át. A város intézőkörei azonban idegenkednek ennek megvalósításától. A villamos szakértők pedig mindenáron a villamos erőre való átalakítás mellett vannak. Hosszu halogatás után mégis tesznek most már lépést ez ügyben a városnál. Három bizottság tart e tárgyban holnap hétfőn délután három órakor gyűlést a városházán és pedig a villamosmű építési, a villamosműre felügyelő és a vízvezeteki bizottság, amely együttes ülésével egyedüli tárgya a vízvezeteki telepnek villamos üzemre való átalakítása lesz.

*** Kitüntetéses szigorlat.** Ifj. *Popovits* György, Biharvármegye főorvosának *Popovits* Györgynek fia mint értesülünk tegnap egyhangú kitüntetéssel tette le az első szigorlatot a kolozsvári m. kir. tudományegyetemen.

*** A kereskedők és iparosok figyelmébe.** Azon elterjedt hírrel szemben, hogy a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó intézkedései a törvénynek mára nem szólnának, érdekelt kereskedők és iparosok tájékoztatása végett a redőrség közli, hogy a vasárnapi munkaszünet felfüggesztésére vonatkozólag mindeztideig nem intézkedett a kereskedelemügyi miniszter, ily intézkedésről Nagyvárad város rendőrhatalomára nem is tud és így vasárnapi munkaszünetelésére vonatkozó törvény holnap az az Vasárnap teljesen hatályában marad és korlátozásai szigoruan betartandók.

*** A motorosok megindulása.** Az államvasutak igazgatóságának az a terve, hogy december hó közepén megindítja szegec-nagyvárad vonalon a motoros közlekedést, a kellő számú kocsik hiányán január hó elsejéig halasztást szenvedett. A legújabb terv szerint azonban újév napján, az utazó közönség legnagyobb öröme, a leghatározottabban megindul a motoros közlekedés.

*** A közeledő Karácsony** alkalmára a legegészségesebb csemege gyermekeknek épen úgy, mint a felnőtteknek a *jó alma*, minden kamarának egyik elsőrendű kelléke. A Szilágyság elősmert hírnévek örvend a legkitünőbb almafajokról. Vízvezeték-utca 19. szám alatt métermázsa és kilószámra szereshető be kézzel szedett, gondosan csomagolt batul és nemes sóvári szilágysági *alma* a termelőtől.

*** A keresk. iskolák főigazgatója Nagyváradon.** A nagyvárad felső kereskedelmi iskolában a decemberi pótló javító érettségi vizsgálatok e hét folyamán lesznek. Evégből a kereskedelmi iskolák főigazgatója dr *Schack* Béla Budapestről ma Nagyváradra érkezik. Az érettségi vizsgálatokkal kapcsolatban a főigazgató egyuttal hivatalos látogatását is fogja végezni a kereskedelmi iskolában.

*** Halálozás.** Résztvétel vettük a következő gyászjeletést.

Özv. szatmár-némethi Acs Sándorné, szül. Szánthó Piroska mint neje, gyermekei: Béla, Piroska özv. Kinter Imréné, gyermeke Erzsike és férje Szücs Gyula, gyermekeik: Ilonka Erzsike és Gyula; Sándor és neje Unger Jolán, gyermekek Jolánka; Gyula, Ilonka, László, Jenő és Irénke az összes rokonok nevében mély fájdalommal tudatják a hű férj, az önfeláldozó atya, após és nagyapa szatmár-némethi Acs Sándor nyugalmazott községi jegyzőnek tolyó hó 16-án d. u. 2 órakor, életének 78-ik, boldog házasságának 34-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hűlt tetemei, folyó hó 12-án d. e. 11 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása után Vajdán örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai, kartársai tisztelettel meghívotnak. Vajda, 1904. decz. 16. Aldás emlékére, béke poraira!

*** Volt nagyvárad diákból trappista.** A «Siklós és Vidéke» írja: Ajtay László magánzó — vajasdi és fahidi Ajtay Sándor kir. betétszerkesztő bíró fia — volt hírlapíró, aki cikkeket és tárczákat írt, amíg Siklóson lakott szülőinél, lemondva a világi élet örömeiről, belépett a trappista rendbe. Az eset érdekes, mert ritkaságok közé tartozik, ha valaki a világ zaját elhagyja azért, hogy lelki nyugalmát a kolostori élet siri csendjével felválthassa. A trappistáknak hazánkban nincsenek kolostoraik hanem Rómában, Banjalukában stb. laknak és a lelkeskedésen és a tanításon kívül a vad emberek megtérítésével is foglalkoznak. Vannak a rendnek sör-, csokoládé- és sajtgyárai is, s ezen helyeken a segédtestvérek nyernek alkalmazást. Ajtay a rendi élet legnehezebb nemét választotta t. i. a hittérítést, amelynél életveszélyesebb pályát el sem képzelhetünk. Ajtay középiskolai tanulmányait Debreczen, Vác, Nagyvárad és Zomborban végezve, előbb telekkönyvi, később egyházbölcsészeti oklevet nyert. Mint hivatalnok több kir. törvényszéknél működött, de egyidejűleg az irodalom terén is tevékenységet fejtett ki. Politikai cikkeket, elbeszéléseket, genealogiai dolgozatokat és utirajzokat írt vidéki lapokban, magas szárnyalású latin költeményeiért igen előkelő helyekről nyert elismerést. Nemsokára azonban a vigkedélyű, de nyughatatlan vérű fiatalember csalódások után elhagyta az országot és beutazta fél Európát. Most pedig Romából visszatérve, szüleinek, előkelő rokonságának és ismerőseinek nem csekély meglepetésére belépett a trappista rendbe.

*** Felolvasó-esték Debreczenben.** Második télen rendezi *Wolaffka* püspök buzgókodásából ad hoc alakult bizottság a legújabb kor eszméjének, a Szabad Liceumnak megfelelően «Felolvasó-esték» elnevezéssel nemesen szórakoztató összejöveteleit. Az idei téli szezon második estéje folyt le kitünő sikerrel f. hó 15-én igen szép közönség jelenlétében a kath. főgymn. dísztermében. Az előkelő közönség megtöltötte a tágas dísztermet s osztatlan figyelemmel hallgatta végig a program számait. Mig az első est *Wolaffka* püspök szabad elő-

adásával s Siegmeth Károly ur vetített képeivel megfellelt Rákóczy újra éledő emlékeinek, addig e második felolvasó est szépen illeszkedett azon ünnepek keretébe, melyek az *Immaculata*-jubileum alkalmából ország szerte élesztik a magyarság vallásos és nemzeti, mély hagyományos tiszteletét Magyarország Nagyszasszonya és Patronája iránt. Az első szám első része volt *Farkas Odön* «Ave Mária»-ja, melyet igen kellemes hangon Löwe Aranka énekelt, *Korda* Rózi precíz hegedű játékkal (mindketten Svetitsintézi kath tanítónőképző-intézeti növendékek) s *Husz* Lajos ur distingválált harmónium játékkal kísért. Ezen szám második része volt *Tarnai* Alajos «Üdvözölgy» kezdetű éneke melyet Sajó Berta k. a. szakavatott vezetése mellett a Svetits-intézeti róm. kath. tanítónőképző intézeti növendékek ének kara a legszebb hatást kiváltva adott elő. A második szám *Molnár* K. Dezső szabad előadása: «Immaculata», fölemelte az érdeklődő közönséget a Szeplőtelen fogantatás eszméjének magasztos körébe; mire az ekként emelkedett hangulatban Szendrő Sándortól hatalmas hangon s mély érzéssel énekelt s *Husz* Lajostól harmoniumon olyképen kísért ősrégi ének valósággal az epékedés könnyeit csalta megatott közönség szeméibe: «Szűz Mária, hazánk reménye . . . óh el ne hagyj». Majd *Divényi* Gyulának «Természeti képek a magyar népköltészetben» című magvas s nagy olvasságra valló felolvasása került sorra s a mindvégig figyelmes közönség tetszés nyilvánítása által tanusította, hogy a magyar népköltészet használta természeti képeket magáénak ismeri, illetőleg e képekben önmagára ismer. A programot *Magyarossy* Ferenczné urhölgynek *Rácz* Károly kitűnő zene kísérete mellett előadott «magyar népdalok» ének fejezte be s a megújrázott dalok kellemes benyomásával zárták le a második est emlékei a lassan távozók lelkében.

Valódi

Amerikai Boxbőr

Férfi cipők párja 6 f. 50 k.
Ugyanez Chewreansz bőrből 7 forintért

egyedül

REICHARD áruhaza
cégnél Fő-utcán kapható.

Ugyanott megérkeztek a
LEGUJABB DIVATU NYAKKENDŐK
melyek e hó végéig rendkívül
olcsón árusítatnak.

Téli **ALSÓK, KEZTYŰK,
SAPKÁK, posztó
CSIZMÁK**
mélyen leszállított árban.

REICHARD-áruhaza
Fő-utca.

x Különczök lehetnek azok, akik elkerülik *Berger Sándor* illatszertárát, ahol igazán izléses tárgyakat lehet választani karácsonyi és alkalmi ajándéknak. — Bémertér Színház sarok.

x Felhívjuk t. olvasóink szives figyelmét *Debreczeni* Lajos jó hírű géplakatosnak a mai számunkban közölt hirdetésére.

x Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő modern helyiségben minden szerdán este kitűnő tüdős, májas, véres hurka és kolbász kapható. Ugy mint

minden pénteken este halpaprikás. Ezenkívül bátorodom becses figyelmüket felhívni a kitűnő érmelléki, nagyváradi és aradi hegyaljai termelőktől beszerzett boraimra, melyet igen tisztelt vendégeim rendelkezésére bocsátom, azon jó reményben, hogy úgy mint eddig-ezentul is kérem becses pártfogásukat, maradtam kiváló tisztelettel **Szabó Gyula** vendéglős.

x Karácsonyi ajándék. A ki értékes karácsonyi ajándékre akar szert tenni, az szükségletét okvetlenül Kovács L. és Társa cégénél szerezze be, mert ott mindent olyan olcsó ár mellett lehet vásárolni, hogy bizvást vehet s egy értékes karácsonyi ajándékkal kedveskedik a cég mindenkinek. Öszintén ajánljuk e jóhírnevű cég mai hirdetését a t. olvasó közönség b. figyelmébe.

x Ritka kedvező alkalom kínálkozik most tisztelt olvasóinknak, kézműáru szükségleteit beszerezni. A közkedveltségnek örvendő s általános szolidaritásról s jó és finom áruiról elismert *Wallerstein Fülöp és fiai* cég, más vállalat miatt hatóságilag engedélyezett végeladást csinál s az egész raktár készletét, gyári áron alól kiárusítja. Saját érdekében felhívjuk ez uton is t. olvasóink figyelmét erre a ritka kedvező alkalomra.

x Mi a «Sirolin»? «Sirolin» a modern pharmaceutikai vegytan vívmánya. Ellentétben a tüdőbajok ellen eddig használt összes szerekkel (mint Creosot, Guajacol stb.), melyek kellemetlen szaguk, rossz ízük és égető hatásuk folytán a legtöbb betegnél ellenszenvet, az étvágy és emésztés károsítását idézik elő. A «Sirolin» oly szer, mely a leggyengébb és legelkényeztetettebb emberek által is eredményel használtatik. «Sirolin» egy kellemes szagú és jó ízű syrup, mely számtalan orvos és klinika által szaklapokban felette kedvezően ajánlatik.

x Jó tanács. Egy szorgalmas ujságolvasó megfigyelte, hogy az ország meteorologiai intézetének és a Meteor időjárás-előjelzői többnyire ellenkezők. Így a folyó hétre is az egyik esőt, a másik hideget jelez. Bármelyik következik is be; meghülésnek vagyunk kitéve s ilyenkor használjunk Réthy-féle pemethéfu-czukorkát, mely csak akkor valódi, ha minden dobozon a készítő: Réthy Béla gyógyszerész neve rajta van,

x Kitüntetett nagy-váradi iparos. Több kiállításon számos kitüntetés érte már *Mezey Dezső* műlakatos és toronyóra készítő a legtekéletesebbnek elismert kitűnő minőségű munkájaiért egy helyben, mint az egész országban. Jelenleg külföldre Törökország egyik városába *Üszkübbe* szállított e jó hírnevű iparos az Magyar kir. kereskedelmi Muzem ügynöksége megbízásából egy toronyórát, amelyért a legnagyobb megelégedésüket fejezték ki a kitűnő fiatal nagy-váradi iparosnak.

x Felhívjuk az igen tisztelt olvasó közönségünk b. figyelmét *Cziller Imre* cég mai hirdetésére.

x Kedvező alkalom olcsó bevásárlásra. Az üzlethelyiség lebontása miatt a **Fábray Testvérek** fő-utcai üzletében lévő cipő, kalap, fehérnemű összes áruk, minden-elfogadható árban sürgősen eladatnak. Minden kinek érdeke e ritka alkalmat felhasználni. Bővebb felvilágosítást a cég mai hirdetésé ad.

x A Horgony-Pain-Expeller (Richter-féle Liniment. Caps. Comp.) igazi népszerű házi szerré lett, mely számos családban már több mint 35 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expeller való bedörzsolések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkornál, minő: a kolera és hányóhasfájás, az altestnek Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsolése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerről jó eredményel alkalmaztatott bedörzsolésképpen az influenza ellen is és üvegekben: á 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan:

Richter-féle Horgony-Pain-Expellert, vagy Richter-féle Horgony-Linimentet kérni, valamint a «Horgony» védjegyre és a Richter cégjegyre zésre figyelni és csak eredeti üveget eltozadni

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap: d. u. A kis püspök, este: A Nebántsvirág.

EGYESÜLETEK.

Uj kath. olvasó egy'et. A monospetri kath. hívek olvasó egy'etet alapítottak. A gyűlést Brösztel Lajos plébános vezette, akinek szorgalmazására jött létre az olvasó egy'et, melynek eddig 62 rendes és 40 pártoló tagja van. Az alakuló közgyűlés elfogadta az alapszabályokat és nagy lelkesedéssel az egy'etet megalkultnak nyilvánította. Megválasztotta az ideiglenes tisztkart. Egyházi elnök lett: *Brösztel* Lajos plébános, világi elnök: *Klobusitzky* László cs. és kir. kamarás; jegyző-titkár: *Szabó* Mihály tanító; alelnök: *Busch* János malommester; pénztárnok: ifj. *Blaskó* János bíró. Azonkivül választottak: 12 rendes és 4 pótagot a választmányba. Nagy lelkesedéssel vették tudomásul a világi elnöknek azon kegyességét, hogy az egy'etnek ingyen bocsát megfelelő helyiséget rendelkezésére. Az egy'et első felszerelésére 93 koronát adományoztak a tagok. Az uj egy'et védnökségét dr. *Szmrecsányi* Pál, v. b. t. t. várad püspök ur öngyméltósága volt kegyes elfogadni. Az elfogadott alapszabályokat most terjeszti fel az elnökség a Belügyminisztériumhoz jóváhagyás végett. Az uj kath. olvasó egy'et működésétől, mely rég érzett hiányt van hivatva pótolni, sok jót várunk.

Igazságszolgáltatás.

Az élesdi vérengzés.

— Hatodik nap. —

Érdekes fordulat állott be az élesdi vérengzési ügyben.

Egy szoczialista tanu *Pasuk* Károly azt vallotta, hogy a szoczialdemokrata pártot a kormánypártiak meg akarták vesztegetni.

Ime a szoczialisták és a szabadelvűpárt öllekezése a 48-asok ellen.

Millye Gyula elnök reggel 9 órakor megnyitva a tárgyalást, elrendeli a tanukihallgatások folytatását.

Pasuk Károly tanu, a biharmegyei szoczialdemokrata párt vezérembere: *Ehrenfeld* Adolf párttitkár az élesdi gyűlés előtt magához hivatott és elmesélte, hogy *Fehér* Dezső a «Nagyváradi Napló» felelős szerkesztője magához hivatva őt és a következő ajánlatot tette neki: *Telegdi* József országgyűlési képviselő *hajlandó volna önnek nagyobb összeget adni, ha az élesdvidéki szoczialistákat berendelné az élesdi 48-as pártgyűlésre, hogy tüntetést rendezzenek a 48-asok ellen. Telegdi* engem bizott meg, hogy ezt az ügyet intézzem el önnel.

Ehrenfeld nem fogadta el az ajánlatot, de nem is jelentette fel *Fehér*nek.

Elnök: Nem tartja kiártnak, hogy az élesdvidéki szoczialistákat még is megvesztegette a szabad lvűpárt?

Pasuk Károly: Nem tartom kiártnak.

*Pasuk*ot a kir. törvényszék megeskette vallomására.

Fehér Dezső lapszerkesztő, tanu: Nem igaz, hogy engem megbizott *Telegdi* országgyűlési képviselő arra, hogy vesztegessem meg a szoczialdemokrata párt vezetőségét. Az, hogy *Ehrenfeld*et magamhoz hivatam mese. *Pasuk* vallomását rossz akaratu rágalmazásnak tartom.

Fehér esküt tett vallomására.

A többi tanuk oly körülményekre vallottak, melyek már eddig is bizonyítva vannak. A lényegtelen vallomásokot tevő tanuk megesketését mellőzte a királyi törvényszék.

Millye Gyula elnök délután 2 órakor a tárgyalás folytatását hétfő délelőtt 9 órára halasztotta.

A vasutasok ügye a királyi táblán.

A nagyváradi királyi tábla, mint fellebbviteli bíróság a jövő hét folyamán fogja tárgyalni a nagyváradi vasutasok sztrájkbizottságának a bűnperét. A nagyváradi királyi törvényszék vádpancsa ugyanis elutasította a kir. ügyész-ség vádindítványát azzal a megokolással, hogy a vasutasok nem állami közhivatalnokok.

A vádpancsa határozatát a királyi ügyész-ség megfellebbezte a királyi táblára, amely nagy elfoglaltsága miatt nem tárgyalhatta eddig a nagy anyagi bűnpert. Az ügyet Balogh Samu táblabíró fogja referálni.

IRODALOM.

Rudyard Kipling. Edgar Allan Poe.

Két fiatal író, Szebenyei József és Pásztor Árpád az újabb angol költészet két óriását mutatják be a magyar közönségnek. Az elsőnek jóformán csak a prózájában gyönyörködik közönségünk, a másik sem eléggé ismert. Most egy kötetben összeválogatva kapjuk költeményeik legjavát, még pedig előttük az illető költő méltatásával. Ugy a versek kiválogatása, mint a méltatások igen sikerültek. A fordításokra pedig elmondhatjuk, hogy általában a legszebbek közé sorolhatók. Szebenyei Kiplinget, Pásztor inkább Poet fordította s a maga feladatával mindenik nagy sikerrel küzdött meg: valamennyi fordítás az eredeti üdőségével erejével hat. Szebenyei sikerült fordításában Kipling egyik legszebb versét tárczarovatunkban közöljük. Ara az érdekes kötetnek 3 korona; megjelent Sebő Imre kiadásában, tehát nagyváradi kiadónál, a mi igen elismerésre méltó vállalkozás. A kiállítás izléesége és díszessége is Sebő nyomdáját dicséri.

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, decz. 17. (Saját tud. táv.) A M. T. Iroda jelentése szerint a király január elsőfelében a fővárosba fog érkezni, hogy ünnepélyesen berekessze a képviselőházat.

A képviselőház feloszlata

Budapest, decz. 17. (Saj. tud. táv.) Január első felében azért fog a király a fővárosba érkezni, hogy trónbeszédet mondjon s a képviselőház bereklesztésén személyesen is jelen legyen.

Haragszik a király.

Budapest, decz. 17. (Saját tud. táv.) Egy bécsi lap írja, hogy a király bosszankodik egyes magyar politikusokra. Apponyi Albert, Bánffy, Zichy és Andrássy kegyvesztettek az udvarnál; a király neheztel rájuk.

Kilépés a szabadelvűpartból.

Budapest, decz. 17. (Saj. tud. táv.) Baros János szabadelvűparti képviselő bejelentette Baró Podmaniczkynek, hogy kilépett a szabadelvűpartból. Baros még egy ellenzéki párthoz sem csatlakozott.

A korelnök.

Budapest, decz. 17. (Saját tud. táv.) Az új választások után a király trónbeszéddel nyitja meg az országgyűlést.

Madarász József korelnök eddig lemondott arról a jogról, hogy vezesse a képviselőket a király elé, mert nem akart a fekete-sárga királyi várba menni. Madarász most nem mond le jogáról s így a király a parlamentben lesz kénytelen megtartani a trónbeszédet.

Apponyi kijelentése.

Budapest, decz. 17. (Saját tud. táv.) Apponyi Albert gróf a Budapesti Hirlap egyik munkatársa előtt kijelentette, hogy nem hisz a házfeloszlatairól szóló hírből egy szót sem. A »B. H.« holnap cikkeiben írja: nem hiszünk a házfeloszlásban azért, mert óriási kavardást idézne elő az országban. Vaszary Kolos hercegprimás kijele tette, hogy törvénytelen házfeloszlást lehetetlennek tart, mert a királyi esküt szegi meg akkor ő Felsege.

Apponyi kijelentette, hogy ex-lexben választás alá nem veti magát, hanem tovább gyakorolja törvényhozó jogát régi megbízatása alapján.

Az egyesült ellenzék gyűlése.

Budapest, decz. 17. (Saját tud. táv.) Az egyesült ellenzék hétfőn délelőtt gyűlést tart.

Andrássy és Tisza.

Budapest, decz. 17. (Saját tud. táv.) Gróf Andrássy Gyula tegnap beszélt a miniszterelnökkel, kit arra kért, hogy ha a királyhoz megy, jelentse őt be titkos tanácsosi jogánál fogva kihallgatásra. Tisza Andrássynak csak ennyit felelt:

— Megmondom a királynak óhajtásod, de magam leszek rajta legjobban, hogy ne fogadjon Ő felsége.

A helyzet nem változott.

Budapest, decz. 17. (Saját tud. táv.) Az ellenzéki képviselők azt beszéltek, hogy a helyzet egy cseppet sem változott.

A házfeloszlata csak fenyegetés.

Budapest, decz. 17. (Saját tud. táv.) A »Magyarország« írja: Nem hiszünk a mostani nagy hü-hóban. Tisza mindig nagy lármát csinál ha valamit keresztül akar vinni, de cselekedni nem tud. A mit csinál az szappan buborék.

A zsandárokkal valósgagos fegyvergyakorlatokat végeztetett a képviselőházban. Kubinyi halált jószolt Tisza ellenségeinek, a miniszterelnök akasztófával és golyóval fenyegetőzött. A házfeloszlata is csak fenyegetés. Tisza a király nevével akarja az utolsó pressziót gyakorolni az ellenzékre.

Kizártnak tartjuk, hogy a király költségvetés nélkül oszlatja fel a képviselőházat, mert akkor a király esküjét szegi meg.

Ha bekövetkeznék a feloszlata s a választások is törvénytelenek lesznek.

A 48-as honvédek nyugdíja.

Budapest, decz. 17. (Saját tud. táv.) A miniszterelnök 1905. január elsejétől

felemelte a 48-as honvédek nyugdíját. A tizedesek 96 korona helyett 120 koronát a közlegények pedig 72 korona helyett 96 koronát fognak kapni.

A nyugdíjfelvétel is meg lesz könynyitve, mert a községi jegyzők is utalványozhatják a pénzt.

Az özvegyek nyugdíja is fel lett emelve.

Krüger temetése.

Pretória, decz. 17. Krüger holttestét ma nagy ünnepek között temették el. A gyászünnepeken mintegy 2000 burgkerr vett részt. Három hollandus pap mondott gyászbeszédet, amelyekben az elhunyt hazaszeretetét és példás állásos életét dicsőítették. Bosmann főszónok kifejtette, hogy a burok hívek az új zászlóhoz, a szabadság és egyenlőség jelképéhez, de sohasem szabad megfellebbezniük Krüger alapelveiről. Kell, hogy a nép kövesse fejlődésének Krügerrel előirt irányát.

A háboru.

Megtagadott összehívás.

Helsing fors, decz. 17. A városi hatóság a kormányzó ama felszólítása daczára, hogy közgyűlést hívjon egybe a kerületi sorozó bizottságok tagjai megválasztására, ezt meg nem tette és határozatát azzal indokolta, hogy a kérdést még nem döntötték el. A kormányzó helyettese erre kijelentette, hogy a hatóságnak a véderőre vonatkozó törvényt teljesítenie kell a nélkül, hogy azt magyarázat tárgyává tennék és parancsot adott ki, hogy a tanácsgyűlést hívják egybe december 29-ére, mert ellenesethen az elnököt 100 márkával és a tagokat 500 márkával büntetik meg.

A portarturi hajóhad esülyesztése.

Csifu, decz. 17. Port-Arturból érkezett oroszok megerősítik az orosz hadihajók esülyesztésének híret és kijelentik, hogy ezt a japánok már-már két hónap előtt megtehették volna, de nyilván helyesebbnek tartották előbb az erősségeket ostromolni. Az oroszok azt hiszik, hogy a japánok azért pusztították el a hajókat, mert feladták az erősség bevételeének reményét. Az utolsó harmincz napon belül a japánok három torpedónaszádót vesztek. A harmadik a folyó hó 4-iki éjjeli támadáskor sülyedt el. A magas dombon a japánok 12.000 embert vesztek. Ezt a dombot csak figyelpontnak használhatják. A főerősségek közül egy sem esett el. Az emult 14 napon három gőzös érkezett Portarturba lővő és élelmiszerekkel. Remélhető, hogy az erősség még több hónapig tarthatja magát. A bárka nagy hóvihar közepette érkezett. Az oroszok Csifuba érkeztekkor majdnem meg voltak fagyva. Számos táviratot hoztak.

Séta a karácsonyi vásárban.

A szeretet ünnepe: a Karácsony örömet hoz nemcsak a gyermekeknek, hanem a kereskedőknek is. Alig van ház, ahol ne tanakodnának ilyenkor, karácsony előtt azon, hogy mit és kinek vegyenek ajándékot. Az utóbbit nem is kell különben keresni, találgatni; hisz mindenkinek van kedves gyermeke, szülője, barátja, akinek régi szokás szerint ilyenkor kedveskednek valami ajándékkal.

Annál nehezebb az ajándék megválasztása, mert ennél nem a magas ár, az érték a fő, hanem az, hogy igazi örömet okozzunk vele.

Hogy az általunk vásárolni szándékolt ajándékot jól megválaszthassuk, tegyünk egy sétát a karácsonyi kirakatok előtt, a melyek zsufolva vannak most a legszebb árukkal.

Ha otthon, vagy vidékről jöve Kecskeméty István fő-utczai kitűnő vendéglőjében jól megebédeltünk s utat veszünk a városba, csakhamar

Freund Benjámín órás üzletét találjuk. A legfinomabb zsebórák mellett bő választékot talál itt a közönség a különböző ébresztő és fali órákban, ugyszintén mindenféle arany és ezüst ékszerekben, olesó árak. Alig pár lépésre

Boros I. óras és ékszerész csillogó kirakata kelti fel figyelmünket. Drága arany és ezüst ékszerek egész halmaza kínálkozik megismerésre és megvételre. Mióta ezt a boltot valami tollatlan jó madarak kifosztották, még dusabban van berendezve. Lánccok, órák, gyűrűk, s más ékszerégek olyan változatosságban láthatók, mint egy fővárosi üzletben.

Fábry Testvérek divatruháza már kívülről szembetűnik, pedig csak az látja valójában ezt az előkelő üzletet óriási változatosságával és finom áruival, aki belép. Karlsbadi cipők, ingek, pipere szerek, s azonkívül rőfös árúk kínálják magukat kedves karácsonyi ajándéknak.

Reichard áruházának (Casinó épület) óriási üvegtáblái mögött izléses összevisszaságban láthatók a legfinomabb férfi divatruccikok. Klakk, nemez és más kalapok tömegét a cipők divatos csoportja tartja. Elegáns, finom nyakkendők, kesztyűk s más el nem számlálható hasznos és szép dolgok csábítják a vevőket.

Farkas József műkertész virágcsarnoka annyira ösmert már úgy a helybeli, mint a vidéki közönség előtt, hogy felesleges minden ajánlása. A téli idő dacára pompás ibolyák, gyöngyvirágok, rózsák stb. gyönyörködteik a szemet a remek déli nővények között. Lehet-e szebb, kedvesebb ajándékot venni a hölgyeknek, mintha ezekkel a virágokkal kedveskedünk nekik.

Cziller Imre (Fő-utca) fővárosi divatruházának két utcára nyíló kirakatai valóságos kiállítások ölelnek fel. A férfi divatruccikok mellett különösen a női szükségletek találhatók fel itt nagy választékban a kézelőktől a selyem bluzokig. A szőnyeg és női kézimunkák csoportja köti le különösen a hölgyek figyelmét ezer és ezerféle alakban és színpompában. Az üzlet felett az emeleten állandó női kézimunka kiállítás.

Friss és Társa bazárja csupa tarka a sok játékszerektől. Itt van az igazi karácsonyi vásár, a gyermekek öröme. Ami az apróság szemé-szájának tetszik, minden kapható itt pedig semmi ehető nem talál az óriási áruházban, legfeljebb amit az egerek pusztíthatnak. Katonák, dobok, trombiták, lovak, kecskék szépen megfésnek a női csecsebecsék, tükrök, levelezőlap- és fényképalbumok mellett. Nagy választék különösen a karácsonyfa díszekben.

Ki ne tudná, hogy a Bazár épületben levő **Amerikai áruházban**, a nagy karácsonyi és újévi vásár alkalmával mindent mesés olcsón lehet beszerezni.

A Bémer-téren (Szinház-sarok) van **Berger Sándor** Parfumerie »Savoly« illatszer ára, hol a hölgyközönség a szépség fenntartásához szükséges minden kellékét a legnagyobb választékban megtalálhat. Kell-e ennél több.

A magyar bútorgyár r. t. izléses, modern butorai szintén igen alkalmasak ajándéknak, mert ma már inkább áldozunk többet ajándéknak, ha tudjuk, hogy azzal együtt maradandó becsü emléket is adunk. Itt nem külföldi drága de rossz, hanem szolid, izléses hazai gyártmányt kapunk, olcsón, jutányosan.

A butorok egyik nemének kiegészítő részét, elegáns, finom és szép paplanokat kínál az Adorján házban Hoffer B. utoda: **Fürst R.** paplangyára. Minden igényt képes kielégíteni ez a modern berendezésű ipartelep, nemcsak kész paplanok és matrázokban, hanem az ahhoz való kellékekben is.

Wallerstein F. Fiai kézmű és divatruha üzletében (Bémer-tér) nemcsak karácsonyi vásár, hanem végeláadás is jóalkalmat kínálkozik a bevásárlásra. A női ruházat minden neme megtalálható itt óriási választékban, hogy gazdag, szegény a zsebéhez mértén kiválogathassa amire szüksége van.

A Szent László-térre érve

Kálmán Sándor ékszerész nagy fényvel berendezett üzlete köti le a figyelmünket. Csupa brilliant, drágakő és arany a kirakata. A legegyszerűbb gyermekfűlbevalótól a diadémig, s ezeket érs boutonig minden fajtát és alakját feltaláljuk az ötös munkának. Ezek a tárgyak igen czélszerűek ajándéknak s szívesen elfogadja bárki, nemcsak az aranylakodalmán, de karácsony és újévkor is.

Klein Menyhért divatruháza (Szent László-tér) különösen a női divatruccikból tart óriási raktárt s hihetetlen olcsóságával vonzza üzletébe a közönséget. Arai a legújabb divatnak.

Szilágyi Géza óras üzlete a Sas-szálloda

épületében régi renomirt czég. Inga, álló, ébresztő és zsebóráit kitűnőknek ösméri a közönség. Mint szakember, különösen megbízható s valódi geni és Roskopf órákat tart üzletében. Órákon kívül arany és ezüst ékszerek, látszerészeti czikkekből szintén nagy raktára van.

Sz. Kocsis János férfi és katonaszabó (Sas-épület) a legdivatosabb férfi ruhák éppen oly kiváló minőségűek és kiállításuk nála, mint a fess katonai egyenruhák. Sok érdeme van neki is abban, hogy annyira kedvelt — a hadsereg. Mert mai világban ha igaz is az, hogy nem a ruha teszi az embert — de csinósítja.

Beczky Lajos félig meddig már a kereskedelem igazi góczpontjába tartozik, mert Zöldfa-utca sarkán van az üzlete. Rőfös és rövidáru kitűnő minőségűek s ezenkívül előzékeny kiszolgálásával érdemelte ki a vevő közönség elismerését.

Telcsér Mátyás divatruháza a legszebb női szövetek, kendők, boák mellett izléses, finom divatruccikkokkal látja el jutányos áron a vevő közönséget.

Ha valaki olcsón akar vásárolni, az ne kerülje el **Kovács L. és Tsa** karácsonyi vásárját a Zöldfa-utca elején, hol ruhaszövetek, női, férfi fehérneműk, vászon-árúk, szőrmegallérok stb. bámulatos olcsón szerezhetők be.

Háasz Manó kézmű és divatruházában (Zöldfa-utca elején) óriási nagy raktár van a közönség rendelkezésére rendezve a közelgő karácsonyi és újévi ünnepekre, szolid, olcsó árak mellett.

Leitner Lázár cipő áruháza ritkítja párját a lábbeli és kalap czikkeiben. A legújabb divat minden czikke nagyválasztékban megtalálható nála.

Szabó testvérek új, megnagyobbított üzletük mellett a régi üzletet is fentartják, hogy elláthassák vevőiket. Rőfös, rövidáruban olyan nagy a választék, mint itt kevés üzletben található.

Spitzer Testvérek üzlete a Zöldfa-épületben az uri közönség vásárlási helye. A finom divatárakon kívül női felöltőkből tartanak nagy raktárt s különlegességek czikkük a nagy hírnévnek örvendő gácsi pokróczárúk.

A Schossberger Ede és Társa czég Zöldfa-utczán férfi ruhákban kiváló. Minden társadalmi osztály nagy választékban fedezheti itt olcsón szükségletét, mert a finom ruhák és bundák mellett az egyszerű munkás öltönyökig minden kapható, a legújabb divat szerint készítve.

Nádor H. és Társa cipőáru czég a Nagypiac-téren jó és olcsó áruival valóságos feltűnést kelt. Férfi, női és uri cipők, csizmák, továbbá sárcipőkből óriási raktár áll a vásárló közönség rendelkezésére.

Ha a fentebbi üzletekben karácsonyi és újévi szükségleteinket, ajándéktárgyainkat beszerztük, fáradtan bár, de bizalommal térhetünk be **Szabó Gyula** körös-utczai előkelő vendéglőjébe, ahol kitűnő tiszta italokkal, izletes, jó ételekkel felüdíthetjük magukat.

NYILTTÉR.

Karácsony és újév
alkalmára

legdivatosabb névjegyek
készítetnek,
a Szent László nyomdában
Nagyváradon, Szilágyi Dezső-u. 3.

A legújabb rendszerű.

vegyitisztítónkat és
vegyimosódánkat

van szerencsénk a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani.

Vegyitisztításra és vegyimosásra
elvállalunk minden női férfi és gyermek felső ruhákat, selymeket, jelmezeket, szőnyegeket, kézimunkákat stb. a legolcsóbb árak mellett.

A ruhákat el és hazaszállítjuk.
Helyi és vidéki Telephon szám 398.
Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan teljesítünk.

Tisztelettel

a nváradai Gőzmosóda
részvénytársaság
970 **Gilányi-utca.**

Értékes és maradandó!

Karácsonyi
ajándékok!

Mindennemű ékszer

raktárom tulhalmozottsága folytán a

legjutányosabban árusítok.

Kálmán Sándor

ékszerész, SZT.-LÁSZLÓ-TÉR.

Vidéki megrendeléseknek a leggyorsabban tesztek eleget.

DR FRÁTER PÁL

ügyvédi irodáját 969

Fő-utca 9-ik szám alatt
megnyitotta.

Szilágyi Géza

óras- és ékszerész-üzlete

NACYVÁRAD, Szt.-László-tér, (Fekete sas épület.)

Karácsonyi és újévivásár!

Arany-, ezüst- és nickel-órák,
óralánccok, fémjelzett 14 karátos
arany- és ezüst-ékszerekből
izléses és csinos ujdonságok.

Ez alkalomra igen mérsékelt
versenyképes olcsó árak.

Csakis szolid és megbízható kiszolgálás.

Egy gyermek nickel-óra . . . 4 frttól.
Egy gyermek ezüst-óra . . . 5 frt 50 krtól.
Egy arany gyermek-gyűrű . . . 2 » 50 »
Egy pár arany fűlbevaló . . . 3 frttól feljebb.

Karácsonyi és új évi ünnepekre!

Elegáns női blousok remek kivitelben

Asztalneműek, garnitúrák, függönyök
VÁSZNAK, selymekendők.

Nyakkendők, női KELMÉK.

Zsebkendők, gallérok és kézelők

Esőernyők.

Női és férfi fehéreneműek.

Alsó trikó árak stb. óriási választékban és legjutányosabb árakban beszerezhetők:

BECZKAY LAJOS-nál

Szent László-tér.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy a »ZALA FERENCZ és Tsa.« czég uri divat üzletét átvettem és azt a mai naptól fogva mélyen leszállított árban kiárusítom.

Tisztelettel:

Szép Mihály. (Bazár-épület.)

REGÉNYCSARNOK.

GILLIAN.

Angolból átdolgozva.

13

Gillian igyekezett elfelejteni gondjait, de nem tudta. Eszében volt a kártyaadóssága mindig, akkor is, mikor behívták a reggeli szobába, hol sir Gilbert várakozott reá, nagyanyjával, Blacketnéval. Az öreg hölgy csókokkal s szerencsekívánatokkal fogadta, de mindez nem üzte el sötét gondolatait. Yorkshirban, Blackethurstben, a szobában, s eljegyzésének első napjaiban folyvást üldözte könnyelműségének emléke.

Berti Londonban volt. Mint ügyvéd, csak augusztus közepe táján jutott Blackethurstba. Azt mondta, hivatalos kötelességei a vadászat kezdetéig a városban tartóztatják.

Gillian a vidéket, blackethursti csöndes életet nagyon unalmasnak találta. Blackhurst terjedelmes nagy ház volt, minden különös építési stíl nélkül. Az épület eredetileg VIII. Henrik idejében építették s ennek egy része még most is megvolt, de következő nemzedékek toldalékot emeltek a házhoz, itt egy szárnyat, ott egy tornyot, erkélyt födelet, míg végre bajos volt meghatározni, hogy melyik stílus tartozik De azért a ház festői volt, mert az idő a szürke köveket szelid színekre festette s a falakat, oszlopokat s ablakokat borostyánfűzrel fonta be.

A ház homlozata előtt sima pázsit terült el, itt-ott virággyalokkal díszítve; távolabb egyszerű, régi virágos kert volt, melyben napóra

állt, továbbá szökőkút, és magas puszpángfák, páva, griffmadár s mindenféle mesebeli állat alakjában vágva, melyek egykor Gillian gyermekkorának gyönyörűségei voltak.

E régi kert most is kedvelt helye volt neki. Mindennap oda ment, hogy galambjait s a vízmedenczében uszkáló arany halait megertesse, nyáron oda vitte a könyveit, a kézimunkáját s a rekkenő hőségben a délutánokat a Berti által két árnyékos nyírfára kötött függőágyban töltötte.

Elkövetkezvén augusztus hónapja, Gillian öröme megérkezett Berti s vele néhány fiatal katonatiszt. Gillian noha nem mondta, de nagyon örült az ifjak megérkezésének. Jól esett neki, hogy hü sziv állott rendelkezésére, hogy minden reggel lovagolhatott kedvesével, hogy Gilbert anyjával hosszú órákat tölthetett jegyese magasztalását hallgatva; de mindez néha egy kissé unalmas kezdett lenni s egy egy este, midőn Blacket és Blacketné társaságán kívül nem volt más multság, Gillian nagyon unta magát. — Tehát örömmel látta Berti jöttét még jobban örült, mikor megtudta, hogy Forster százados és Quintin is eljöttek vele.

A három ifju megérkezése kellemes izgatótságot hozott a falusi élet egyhangúságába. Gillian most már érdemesnek vélte, — a mit eddig nem tett meg, — hogy fölvegye csinos estéli ruháit és ápolja szépségét. A fiatalok társaságában most már igen kellemes estét töltött.

Lady Ross táncmulatsága szeptember tizedikére volt kitűzve és Gilliannak mint sir Gilbert menyasszonyának akkor kellett először mutatkozni a nyilvánosság előtt. — Ez ünnepies alkalom tiszteletére új ruhát rendelt — gyönyörű halványkék selyemruhát, fehér csipkedíszszel, mely szőke szépségét a legelőnyösebben mutatta, de szabójának már is elég nagy számláját még jobban növelte.

— Bár volna valami szép fehér gyöngyöm melyet fölvehetnék! gondolta Gillian boszusan, a mint a bál reggelén a tükör előtt s szobaleányára ügyelt, a ki a csipkedíszítésben valami csekély hibát megigazitott. Valóban neveltséges, hogy nekem ily kevés és ily hitvány ékszerem van. Ha fehér gyöngyös volna a nyakamban, hasonló függőkkel, akkor az öltözetem tökéletes lenne! Igen, Berti, így már jobb — szólt a szobaleányához — most a csipke könnyedén hull le. Nem tudom elképzelni, hogy a szabóné hogy lehetett olyan izléstelen.

Rábizta a ruhát a szobaleányra s kiment a szobából. A folyosón Betivel találkozott s együtt mentek le vele a lépcsőn az előcsarnokba, hol Forster százados várakozott barátjára, puskával a kezében.

— Berti, gyereünk — szólt fel hozzá. — Már is elkészült!

Berti bosszúnak látszott.

— Forster, most nem mehetek veled, a nagyatyám éppen most küldött értem.

— Mi baj?

Berti a vállait vont.

— Én bizony nem tudom, a könyvtárba hívatott és az mindig rossz jel.

De úgy látszott, hogy Blacket ur csak egy bérlete megújításáról kívánta véleményét hallani. A mostani bérlővel nem volt megelégedve és hajlandó volt a majort a saját gazdaságába átvenni. Berti csodálkozására nagyatyja ez ügyben kívánt vele értekezni.

Egyben ezuttal először értesítette ama szándékáról, hogy őt teszi a Blacket-birtok örökösévé. A birtok nem volt hitbizomány és Berti az utóbbi időben kilátásait illetőleg komoly aggodalmakat kezdett érezni, tehát kellemes meglepetést szerzett neki, hogy félelme alaptalan volt.

— Berti, mit gondolsz? Jobb lesz a bérletet megújítani? — kérdezte Blacket. Sajnálom Hernshát elbocsátani, atyja és a nagyatyja is azt a földet szántották.

Én nem mondhatnék fel neki, — vála szólt Berti. Rossz idők járnak, azt hiszem, Hernshának nehéz munkájába kerül fentartani

magát, a háza is rozoga már jó lesz, ha mi hozzuk rendbe.

Berti oly határozottsággal adta elő a véleményét, hogy az öreg urnak nagyon megtetszett. Helyeslőleg nézett reá.

— Örömmel látom, hogy a birtok iránt érdeklődéssel viseletetel. Öreg ember vagyok — és — egy pillanatig habozott — lehet, hogy nemsokára te leszel itten az ur. Már nem vagy gyermek, ugy-e betöltötted a huszonnyolcadik évet? Egy huszonnyolcz éves ifju jellemének meg kell alakulva lennie akár jóra, akár rosszra. Milyen ember vagy? Rád bízhatom-e a Blacket-tek becsületét és birtokát?

Elhallgatott s átható tekintettel nézett unokájára. Berti elpirult s szeméit lesütötte s csüggedtegen simogatta bajuszát.

— Sir, — mondá végre, miután Blacket ur sokáig várakozott válaszára — és sok számságot csináltam. Könnyelmű voltam és korhely, de — s fölemelte szeméit és egyenesen nézett nagyapja szemé közé — soha sem követtem el becstelenséget. Soha egész életemben nem tettem semmit, a mi méltat anná tenne a gentleman névre.

— Bizonyos vagy ebben?

— Egészen bizonyos.

Néhány pillanatig a két férfi merően nézett egymásra. Berti arcszíné élénkebb lett de azért rendíthetetlenül viszonzta nagyatyja tekintetét. Blacket ur arca megszelídült mosolygott.

— Berti, elhiszem, a mit mondasz, — szólt.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, decz. 17.

Buza apr.-re	— — — —	10.22
Buza okt.	— — — —	8.86
Rozs apr.-re	— — — —	7.97
Tengeri májusra 1905.	— — — —	7.16
Zab apr. ra	— — — —	7.67
Repcze aug.-ra	— — — —	11.20

Értéktözsde.

Budapest, decz. 17.

Os rákhitelrészvény	— — — —	675.25
Magyar hitelrészvény	— — — —	806.50
Leszámi oló bank	— — — —	464.50
Rimamurányi	— — — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — — —	649.—
Közuti vasut	— — — —	569.50
Városi villam s vasut	— — — —	339.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1904. decz. 17.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — —	118.75
Magyar koronajárdék 4%	— — — —	98.10
Magyar koronajárdék 3 1/8%	— — — —	88.60
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — —	98.20
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — — —	98.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölesön	— — — —	210.—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	— — — —	1.63
Osztrák járadék papirban	— — — —	99.75
Osztrák járadék ezüstben	— — — —	100.—
Osztrák járadék aranyban	— — — —	120.—
O-ztrák korona járadék	— — — —	100.—
1860. oszt. államsorsjegyek	— — — —	156.50
Osztrák magyar bankrészvény	— — — —	16.35
Magyar hitelbank részvény	— — — —	80.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — — —	67.575
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — — —	65.6—
20 frankos arany (Napolendor)	— — — —	19.04
Német birodalmi marka	— — — —	117.52
London vista	— — — —	239.32
Páris vista	— — — —	95.17
20 márkás arany	— — — —	23.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Legnagyobb kereskedelmi- és műkertészet az országban
a nagyváradi-velencei

Műkertészeti- és rózsatelep

Kertészeti-telep:
NAGYVÁRAD-VELENCZE, 194. SZÁM.
Helyi és megyei telefon összeköttetés

Sürgöny-czim:
Műkertészeti-telep Nagyvárad.

Virág-csarnok:
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA (Bazár-épület.)
Telefon összeköttetés.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja, ujonnan nagyobbított és tökéletesen a mai kor kivánalmainak megfelelőleg berendezett műkertészeti telepét és virágcsarnokát ahol menyasszonyi-, nyoszolyólányi-, örömanyai-, eljegyzési, bál-, bálányai-csokrok, bál legyezők, mell-, fej- és ruhacsokrok, uri gomblyuk és cotillion-csokrocskák, továbbá virágkosarak, lantok, bőségszaruk, jardinerek, virágházacsok, targonczák, virágkocsik, ünnepi koszorúk, gyászkoszorúk fölirattal vagy anélkül, babér, ficuslevél és pálmalombokból, ugyszintén gyászjelképek, szívkeresztek, horgnykeresztek stb. egész frissen levágott

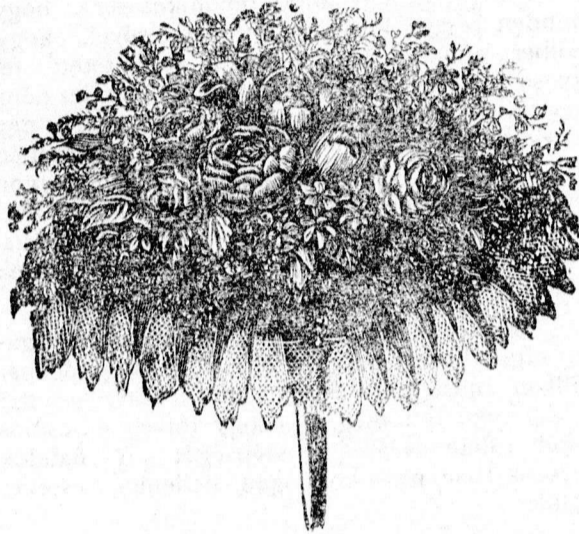
Élő virágokból:

Csokrok: menyasszonyi, koszorulányi, bál vagy bármily alkalmi szép berlini papirtartóval 1 frittól 3 frittig.

Csokrok: atlasztartóval 3 frittól 50 krtól 6 frittig.

Csokrok: a legfinomabb kivitelben finom selyem tartókban 8 frittól 12 frittig rózsák és Caméliákból a mi ezelőtt 15 egész 20 frittba került.

Csokrok: a legnagyobb mintá-
uak, a legujabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem csipke és atlasztartókkal 18-25 frittig a mi ezelőtt 40-50 frittba került.

Élő virágokból:

Koszorúk: igen szép, tartós zöldék és szép virágokból díszítve 1-3 frittig.

Babérkoszorúk: ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból díszítve 2-5-10 frittig.

Ficus és Magnolia koszorúk: a legnagyobb mintájuk a legértékesebb és legfinomabb virágok és pálmalombokkal díszítve 10-25 frittig a mi ezelőtt 35-40 frittba került.

A fentírt összes kertészeti tárgyak művirágokból 20%-al olcsóbban a lehető legcsinosab kiállításban és a legjutányosabb árak mellett készíttetnek.

50.000. darab Karácsonyfa.

Lucz fenyő, ez ideig hallatlan olcsó árért, 1. méter magas többől kivágva, szép lombos 100 drb 5 fritt. 1 és fél méter, 100 drb 7 fritt, 2. méter, sőt magasabb 10 fritt, ugyan ily nagyságban gyökérrel kiszedve, tavaszi ültetésre, de már most megrendelve százanként 4. frittól feljebb. Kapható:

Farkas József műkertésznél
Nagyváradon.

Kovács L. és Társa cég karácsonyi vásárja

folyó hó 1-én vette kezdetét.

Ez alkalommal áruba bocsátott ruhaszövetek, női és férfi fehéreneműek, vászonárak, szörme gallérok és más ajándék tárgyak

bámulatosolesó árban beszerezhetők.

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

M ar ad é k o k f e l t á r b a n .

M ar ad é k o k f e l t á r b a n .

Belépési felhívás

**a „Polgári takaré- és segély-
szövetkezet“**

10-ik évtársulatába.

A **„Polgári takaré- és segély-
szövetkezet“** 1905. január 1-én új évtársula-
tot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1907. év
végéig tart. — Mindenki tetszés szerinti szám-
ban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész
után hetenként 20 fillér (10 kr.) fizetendő. A
három év eltelté után az évtársulat feloszlik s
az összes jövedelem a résztvevők között fel-
osztatik és mindenki megkapja a befizetett
tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot elő-
mozdítani és önségélyt nyújtani, amennyiben
minden tag heti betétei által önmagának tőkét
gyűjt, mely a heti részletekben való befizeté-
sek dacára is a takarékpénztári kamatozásnál
magasabb nyeresémosztalékokat hoz és mert
minden tag az általa befizetett összeg 1/5 részét
6%-os kamatláb mellett minden előleges beje-
lentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai
cheque-lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával
üzletrészenként 10 fillér (5 kr.) beiratási díj
fizetendő és egy heti részlet lefizetése után már
mindenki megkapja saját nevére irt könyvec-
skéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjai,
va lamint mindazokat, kik az 1905. január 3-tól
kiszámlázott 10-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni-
felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlet
helyi ségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.)
mielőbb jelentkezni szíveskedjenek.

Nagyvárad, 1904. november hó.

A »Polgári takaré- és segély-szövetkezet«
943. igazgatósága.

A 10 évtársulat befizetési napjai:
kedd délután . 3—5-ig.
szombat d. u. . 3—5-ig.

A szövetkezetnek ez időszerint 2000 tagja van,
mintegy 35000 üzletrészszel.

„Nagyváradai Hitelbank“

részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi
időtartamra a legolcsóbb kamatláb
és a legelőnyösebb feltételek mellett

**törlesztéses
jelzálogkölcsönöket**

nyújt,

melyeket a legrövidebb idő alatt fo-
lyósít. Kölcsönkérő részről hiteles
telekkönyvi kivonat, kataszteri bir-
tokiv és esetleg községi becsü-bizo-
nyítvány mutatandó be. Drágább
kamatozású kölcsönöket bélyeg és
illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó
számlára:

6 hóig elhelyezett 5%-os kamatot
összeg után 5%-os fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol
váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre
előleget ad.

739

Az igazgatóság.

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Kőfaragó)-utca sarkán.

**A legújabb meglepő zenélő
automata-zongora.**

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt ven-
dégeim becses tudomására hozni, hogy a téli unalmas
estéket kellemessé tegyem, szórakoztatásul egy oly **zenélő
AUTOMATA-zongorát** állítottam föl, ami még nincs
több és egy kitűnő nagy gramofont és több játékdolgokat
tisztelt vendégeim rendelkezésére bocsátottam.

Továbbá ajánlom **magyaros konyhám,
tisztán kezelt boraim**, melyeket kizárólag
termelőktől szereztem be, mérsékelt árak,
előzékeny, pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok

teljes tisztelettel

743

KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős

Egyben van szerencsém igen tisztelt vendégeim és jóakaróim szíves
tudomására hozni, hogy

éttermemet **megnagyobbitottam,**

ugy, hogy tisztelt vendé-
geim kényelmét megsze-
rezzem. Most alkalmam van minden **társas összejövetelekhez tágas,
szép termet rendelkezésre bocsájtani.**

Előzékeny kiszolgálás!

Jutányos árak!

Társas ebédek, vacsorák vagy lakomák étlap szerint vagy megállapított árak mellet
elfogadjatnak. — **ABONENSEK** részére mérsékelt árszámítás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szíves figyelmébe ajánlani ujonnan beren-
dezett **VENDÉGSZOBÁIMAT**, melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint
SZÁLLÓHELY is jutányos ár mellett szíves rendelkezésére áll.

Számos látogatást kérve tisztelettel

KECSKE ÉTY ISTVÁN

deglős.

BERGER SÁNDOR

Parfumerie »SAVOLY« illatszertára

és piperecikkek raktára

669

Nagyvárad, Bémer-tér (Szinház-sarok.)

Megkezdődött a

KARÁCSONYI VÁSÁR

miért is kérem a nagyérdemű közönséget szükségletét már most fedezni, míg a
teljes készlet tart.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RETHY-féle

pemetefű cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY-félét** kerjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

◆ 1 doboz 60 fillér. ◆
Csak **RETHY-félét** fogadjunk el!

A t. gazdaközönség figyelmébe!

Tisztelettel hozzuk tudomására, hogy hazai

gácsi pokrócz

gyártmányaink egyedüli eladásával Biharmegye számára:

Spitzer Testvérek nagyváradai cég van megbizva.

Midőn a t. gazdaközönség figyelmét e páratlanul jó tartósságu hazai pokróczokra felhívjuk, figyelmeztetni bátorkodunk, hogy

valódi gácsi pokrócz

másnál Biharmegyében nem kapható. Szavatosságot tehát csak a nevezett cégénél vásárolt pokróczokért vállalunk.

Az árak ugyanoly olcsók, mint budapesti főraktárunkban.

Gács, 1904. okt. hó.

Tisztelettel

Gácsi gyapjuszövet és posztógyár

Szőnyegekben csak practicus tartós jó minőségűek. **Lópokróczok** darabja 1 forinttól kezdve.

FÁBRY TESTVÉREK NAGY ÁRUHÁZA

Nagyváradon, Fő-utca.

Üzlethelyiségünket február elején lebontják!!!

Tekintettel az alig két hónapi rövid időre, kénytelenek vagyunk **tulhalmozott áruraktárunkat mélyen leszállított árak mellett kiárusítani.**

Eladásra kerülnek:

3000 pár férfi, női és gyermek bőr és posztó cipők, férfi Halinák, fiu csizmák és Galocsnik.
2500 darab férfi és fiu kalap és sapka.
1500 pár férfi, női és gyermek bőr, bélelt és kötött keztyük.

2000 pár férfi, női és gyermek harisnyák, Gamáslik.
2500 darab férfi fehér és színes finom ingek
500 tuczat ing-gallér.
3500 darab nyakkendő 10 kr. tól kezdve.

150 tuczat zsebkendő, Jäger, Merinó és Trico alsó ingek, nadrágok, nők férfiak és gyermekek részére s még számtalan árucikkek.

Rőfös áru osztályunknál:

Finom francia flanellek, barchettek, vásznak, schiffonok végenként és méterenként is.

Tekintettel, hogy áruraktárunk finom divatos és friss áruval van ellátva, ajánljuk a t. vevőközönségnek a kedvező alkalmat felhasználni s szükségletét míg a készlet tart mielőbb fedezni. Teljes tisztelettel

Fá b r y T e s t v é r e k.

Báli legyezők nagy választékban!

Nagy gyermek játék eladás a Korona- és Filler-bazárban!

Tisztelettel értesítjük a m. t. vevő közönséget, miszerint az idén **gyermek játékokat**, ajándék és disztárgyakat, ugyszintén **baba kocsi** és **automobilokat**, nemkülönbén téli alsó ruhákat, kesztyü és harisnyákat mélyen leszállított árban árusítunk.

Szövetkezeti tagok 5% engedményt kapnak minden bevásárolt összegből.

Teljes tisztelettel:

Eriss és Társa

korona- és filler-bazár Nagyvárad,
Fő-utca. Telefon. 130. sz

Hunya és sár cipők, esőernyők!

Rendkívüli nagyváradon minden cikkhez.

Rendkívüli nagyváradon minden cikkhez.

Miért tett oly hirnévre szert Nádor Henrik és Társa cég egész Bihar megyében?

Mert czipő-raktára a legnagyobb az egész Bihar megyében!
Mert minden vevő oly czipőt kap, mint a milyet kíván!
Mert a legfinomabb kivitelű áruk a legszolidabb árak mellett kézzel-kézre mennek!
Mert minden czipő, mielőtt eladásra megyen, a legnagyobb vizsgálat alá lesz véve!

Szabott árak! 936.

Mert a szolid kiszolgálása NÁDOR HENRIK és TARSÁ cégnek ma már úgy szólván példabeszéddé vált!

Mert versenyképességére nézve a cég megközelíthetetlen!

Mert telefonon való megrendelések ugy helybeli, mint vidékiek részére a legpontosabban és gyorsan eszközöltetnek!

Vidéki és helybeli telefon 63.

Haláleset miatt,

az összes raktáron levő áruk u. m. **felöltők és havelokkók, férfi és gyermek öltönyök, téli kabátok, mikádók** szörme béléses kabátok, **utazó és városi bundák** mélyen leszállított árban árusítatnak el, **SCHOSSBERGER EDE és TARSÁ** cégnél Nagyvárad, Zöldfa utca, a Zöldfa kávéház mellett. 952

PAPLANGYÁR

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Nagyváradon a mai kornak megfelelő, teljesen új berendezéssel paplangyárat alapítottam. Raktáron vannak mindég a legnagyobb választékban **Selyem, Cloth, Chasmir** és **karton paplanok**. Továbbá paplanhoz szükséges összes kellékek u. m. **atlaszok, Clothok és Chasmirok, Paplangombok paplan-varró-cérnák** és selymek

Felvállalok és átalakítok mérték szerint paplanokat és matraczokat. Olcsó, jó és szolid áruimról ugyszintén pontos kiszolgálásomról személyes meggyőződést kérve kiváló tisztelettel

HOFFER BERTALAN utóda **FÜRST R.**

Szilágyi Dezső-utca, (Adorján ház).

Uj divatáru üzlet! Uj divatáru üzlet!

Meglepetés karácsonyi és új évi ajándékokra!

Az ujonnan bevezetett rendszerem általános bámulatba ejtette a vevőközönséget.

Anit a karácsonyi vásár alkalmával meglepő egységes árak mellett cégem 10, 46, 63 krtért árusít felülmul miden képzeletet.

Azt látni kell, hogy bárki is fogalmat alkosson magának

500 vég divat zefir métere 10 kr.

500 vég 120 cz. gyapju scót-kelme 1 frt helyett 46 »

500 vég 120 cz. divat-kelme ft 130 helyett 63 »

1 frt helyett 46 kr! -- Nem kiáltó reklam hanem tény!

Klein Menyhért divatáruháza
 SZT. LÁSZLÓ-TÉR,
 (HOLDAS-TEMPLOM MELLETT)

Az árak minden versenyen felül.

Csakis jobb minőségű áruk.

Figyelmes kiszolgálás.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka
egy régiónak bizonyult háziszor, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényénél, csúznál és meghűléseknél bedöröcsöléskeppen használva.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerára az „Arany oroszianhoz“, Prágában, Elisabethstr. 6 neu. Mindennapi szerkeletes.

Diószeghi István

órás és ékszerész

Nagyvárad, Kossuth-(Sas)-utca

(Hajnal-palota.)

Elvállal: 929.

órákat, ékszereket

javitás végett.

Jutányos és lelkiismeretes kiszolgálás.

Óra és ékszer raktár.

BOROS I. órás és ékszerész Nagyváradon.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget hogy **óra- és ékszerüzletemet Nagyváradon, Fő-utca,** (Nyíri gyógyszerár mellett) jelentékenyen kibővítettem és a legfinomabb, legmodernebb árukkal szereltem fel.

Allandó raktáron tartok nagy választékban legfinomabb kivitelű férfi és női aranyórákat, lánczokat, valamint mindennemű arany és ezüst ékszereket. Az eddigi hiányt pótolva, üzletemben a legjobb minőségű látványos és berendezési cikkek is berendeztem, melyre a t. közönség b. figyelmét külön is felhívom.

Kittűző szerkezetű tula, ezüst és nikel zsebórák, szabályozott svájci inga órák nagy raktára.

Jutányos szolid árak.

Javitások pontosan és gyorsan eszközöltnék.

Az eddigi szives bizalmat megköszönve, további becses pártfogást kér, tisztelettel:

Boros I.

867.

órás és ékszerész.

Czipész-üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy évek óta fennálló

czipész-műhelyemet

Teleky-utczáról **Olaszi, Színház utca,** az újonnan épült **Dr Adorján Emil** házába helyeztem át.

Elvállalok minden e szakba vágó munkák mérték utáni készítését, ugyszintén el-fogadok **javitásokat** a legolcsóbb árban

Vidéki megrendelések egy pár viselt czipő beküldése mellett pontosan eszközöltnék.

Becsés megrendelést és pártfogást kérve maradok — **pontos és gyors kiszolgálásról előre is biztosítva** kiváló tisztelettel

Darvassy Károly,

czipész-mester.

500 forintot

fizetek annak, aki *Bartilla*

vizének használata mellett, üvegeje 32 kr. ha ismét fogfájást kap vagy a szája büzlök! Csomagolásért külön 10 kr.) *Bartilla A. örököse* (E. Winkler) *Wien, 19. 1. Sommergasse* Kapható *Nagyváradon Vadász Albert* drogueriájában Fő-utca, *Nyíri György, Molnár Lajos* urak gyógyszerárában. *Berettyó-Ujfalu Trajanovits Antal* gyógyszer tárában. Kérjük határozottan mindenütt *Bartilla*-féle fogviz-Hamisítványok feljelentői jól díjazatnak.) Oj helyekre, hol nem kapható *bérmentve* küldök 5 üveget 2 forint 60 krért.

Sz. KOCSIS JÁNOS

f é r f i s z a b ó,

NAGYVÁRAD, Szent László-tér. a „Sas“ kávéház mellett

Van szerencsém az **uri közönség** figyelmébe ajánlani **f é r f i s z a b ó - ü z l e t e m e t,**

a hol a legfinomabb **hazai, angol és francia** szövetekből legújabb **divat szerinti öltönyöket és felső kabátokat a legolcsóbb árakért készítem.**

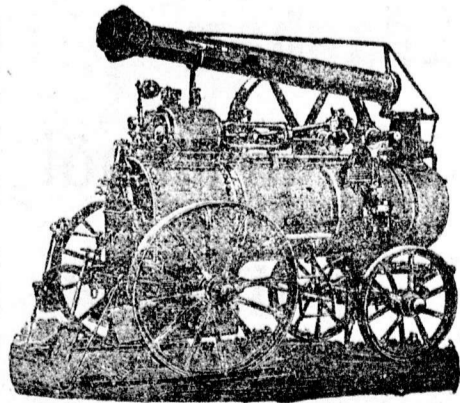
Tisztelettel:

606

Sz. KOCSIS JÁNOS, férfi szabó.

DEBRECZENI LAJOS

gőzerőre berendezett gépműhely
Kolozsvári-utca 29/43. Nagyvárad.

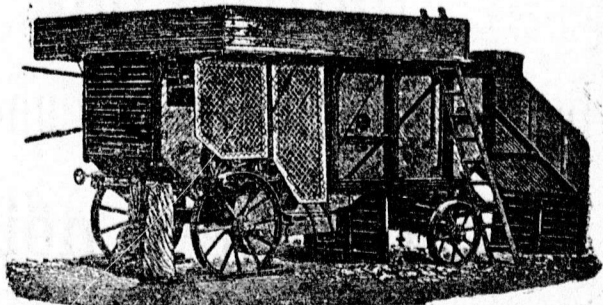

Ajánlom a mai kor igényeinek teljesen megfelelő új gépekkel berendezett műhelyemet; s újonnan felépített gőzcséplőgépeimet, valamint elvállalok bármilyen gépek teljes kijavitását avagy újonnan átalakítását felelőség mellett; u. m. *járgányokat, petróleum, gáz, benzín, gőzmotorokat, gőzgépeket, gőzcséplőgépeket* és mindenféle gépezeteket.

Készítek mindenféle egyenes és hajlítot tengelyeket s mindenféle esztergályozásokat, vas és réz, öntéseket, csapágyakat megmunkálva, eltörött vagy minta után.

Teljesen uje tüzszekevényeket avagy kijavitását, s gőzmalom berendezések javítását elvállalom.

Új villanyvilágító gépeket (Dinamó) teljesen felszerelve készítek bármilyed nagyságban.

Új gőzhenger furógépemmel (cizilinder) hengerfurásokat s gépről való leszerelés nélkül vidéken s új karikákkal együtt pontosan készítek.

Eladók

több 6—8 lóerejű M. Allami vasramás új eséplégépek, 6—8 lóerejű gőzgépek új használati engedéllyel teljesen üzemképesek felelőség mellett

Nagy kézimunka kiállítás az emeleti helyiségekben.

LELTÁR ELŐTT.
Az évi szokásos leltár előtt **CZILLÉR IMRE** áruháza
nagy OCCASSIO eladást

rendez
feltűnő olcsó árak mellett! Nem kiselejtezett, hanem csakis egész új és
divatos árúk jönnek eladás alá.

Női ruha kelmék, flanelok, barchetek, blous-selymek, szőnyegek, függönyök, utazó-takarók, lópokrócok, paplanok, jäger alsó-ruhák, harisnyák, keztyük, női, férfi és gyermek kalapok, sapkák. Bőr- és aczél-árúk.

Pipere-czikkek, kötények, fehérnemüek.
Továbbá szörme-árúk, kész-blousok, alsoszoknyák beszerzési
áron alól is kiárusítatnak.

CZILLÉR IMRE áruháza Olaszi, Fő-utca,
Fiók-üzlet: Szent. László-tér.

A kiállítás megtekinthető d. e. 9—1-ig d. u. 3—7-ig.

Mindenkinek érdeke!

Karácsonyi és új évi

bevásárlásait a

WALLERSTEIN FÜLÖP FIAI-féle
(B É M E R - T É R)

hatóságilag engedélyezett **végeladásban**

beszerezni, hol mindennemű kézmű, divatáru, férfi és női
fehérnemüek, női és gyermek kabátok gyári áron

alul az üzlet teljes felosztása miatt **végleg kiárusítatnak.**

Berendezés eladó.

Üzlethelyiség kiadó.